

Diplomatura de Turisme

Centre responsable de la titulació

**ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE TURISME I DIRECCIÓ HOTELERA
(EUTDH) Centre adscrit a la UAB**

Responsables acadèmics:

Director: Francesc J. Uroz Felices

Coordinadora de titulació: Maria Noguera i Noguera

Delegat ECTS: David Urbano i Pulido

Any d'inici dels estudis

1997

Nombre de places ofertes el curs 2004/05: 180

1 Context general que justifica i recolza la implantació de la titulació

1.1 Des de la perspectiva externa

La Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), ha assumit com a propi el repte proposat pel DURSI per a dur a terme proves pilot d'adaptació de titulacions a l'EEES, d'acord amb el conveni signat l'11 de maig de 2005.

Tal com disposa la clàusula quarta de l'esmentat conveni, la UAB ha decidit que aquests estudis no esdevinguin un títol propi addicional al títol homologat.

La proposta del DURSI ens permet encarar un procés ja iniciat, d'adaptació d'aquestes titulacions vers un perfil més professional, d'acord amb les demandes reals de la societat.

Totes les titulacions escollides responen al interès i perspectives del Deganat i/o Direcció d'Escola respectiu que lidera de forma clara el procés d'adaptació. I així ha estat en el cas concret de la Diplomatura en Turisme manifestat pel seu Director al moment que corresponia.

No obstant l'esmentat anteriorment, convé tenir present per tal de contextualitzar aquesta implantació el fet que:

- EUTDH és un centre adscrit i amb personalitat pròpia a través de la societat titular Serveis de Turisme i Hosteleria Campus S.A. des dels seus orígens
- EUTDH té implantat un pla de qualitat amb una cultura molt provada i contrastada
- EUTDH es troba aplicant i desenvolupant el seu pla estratègic des de 2002 amb revisió biennal
- EUTDH té unes característiques i singularitats pròpies que la diferencien d'altres centres de la UAB
- EUTDH té un reglament intern propi com a conseqüència del conveni marc signat amb la UAB
- Turisme de la UAB és una titulació a preu privat sense cap tipus de subvenció pública
- Els estudiants de l'EUTDH tenen una sensibilitat més accentuada respecte de l'anàlisi cost –benefici “formatiu” i una visualització de la formació més orientada cap a la presencialitat

a) Caràcter i orientació de la titulació

Proporcionar la formació necessària per a la gestió del sector turístic, combinant la formació en administració i direcció d'empreses turístiques amb els coneixements propis i pluridisciplinars enfocats cap a la planificació del turisme

en el sentit més ampli. En resum, formar professionals qualificats en la gestió del sector turístic, especialment en les empreses que treballen en aquest àmbit.

b) Demanda acadèmica, social i/o professional per a la implantació de la titulació

Els diplomats de l'Escola estan preparats per respondre a les demandes de professionals del sector turístic com a quadres intermedis, caps i directius, en els àmbits següents:

- Direcció i gestió d'establiments, serveis, entitats de promoció i oficines de turisme
- Direcció i gestió d'empreses relacionades amb l'oferta turística complementària relacionada amb el lloc de destinació i les activitats de turisme temàtics
- Direcció i gestió d'empreses relacionades amb la creació, distribució i comercialització de productes i tasques d'assessorament a majoristes turístics i agents de viatges
- Consultoria
- Investigació turístiques en entitats públiques i privades

La justificació d'una titulació com aquesta respon a la necessitat d'oferir una titulació oficial, atesa la rellevància econòmica i social dels sectors i subsectors als quals s'adreça (el turisme representa aproximadament un 11% del PIB i també dona ocupació entre un 10 i un 12% del total d'ocupats).

Al seu moment la UAB (1996) va considerar que no podia deixar d'estar present en aquesta titulació, i que els estudis de Turisme havien de formar part de la seva àmplia oferta docent de primer i segon cicle.

Des de l'inici, es va decidir que els estudis de Turisme s'ubicarien en el mateix Campus de la UAB. La seva logística permet que el centre disposi dels serveis i avantatges pròpies de l'entorn. El desenvolupament i habilitació de les instal·lacions pròpies per fer-ho possible es va dur a terme a mesura que es desplegava el Pla d'Estudis.

Per la organització de la titulació de Turisme es va reconèixer el centre adscrit d'ensenyament superior i universitari: EUT. En un primer moment va ser gestionat per la societat Serveis de Turisme Campus, S.A. (STC, S.A.) que, posteriorment, passaria a denominar-se Serveis de Turisme i Hosteleria Campus, S.A. (STHC, S.A.).

La titulació s'imparteix a la EUTDH que, a la actualitat, ofereix també els estudis de Graduat en Direcció Hotelera com a títol propi. Aquests últims, iniciats a la UAB el 1993, eren impartits per l'anterior Escola Superior d'Hosteleria de Catalunya (ESHC). L'any 1999 la EUT incorporà els estudis del Graduat en Direcció Hotelera i, d'aquesta manera, es tancava el cercle i es completava el model d'ensenyament en Turisme de la UAB.

Aquest model es basa en oferir dues titulacions específiques adreçades a donar resposta a la demanda laboral d'especialització de les activitats relacionades amb el sector i subsectors de la indústria del turisme, l'hoteleria i el lleure.

La EUTDH neix, doncs, del procés de fusió iniciat entre la EUT i la ESHC el 1999. Es consolida un únic centre que ofereix dues titulacions: Diplomatura de Turisme i Graduat en Direcció Hotelera a partir de l'any 2001.

L'existència d'una demanda empresarial forta i solvent necessitada de professionals del sector és una constatació i una obvietat a poc que s'indagui sobre el tema. Ara bé, cal diferenciar entre els perfils de personal de base, els caps o càrrecs intermedis i el personal de gestió d'operacions a nivell de caps i de directius i també cal considerar els diferents àmbits de treball del turisme (allotjament, restauració, intermediació, transport, logística, oci-leure i cultura, convencions i reunions, institucions públiques, consultores, agències de publicitat i relacions públiques i la docència i la recerca).

Els estudis d'inserció laboral efectuats per part de la EUTDH (seguint el seu procediment del pla de qualitat) respecte dels seus graduats ens permeten i han de permetre ajustar en el futur el caràcter i l'orientació de la titulació a les necessitats reals del sector, alhora que suposa una metodologia eficaç de contrastació i validació de les competències i dels seus objectius formatius. També caldrà anar incorporant amb la mateixa vocació les conclusions de la contrastació del perfil de competències del títol amb les opinions i consultores realitzades als graduats o titulats en Turisme.

Els estudis de Turisme s'engloben dins de l'àrea de Ciències Socials. És una Diplomatura de primer cicle universitari, amb títol oficial i homologat.

c) Equivalència de la titulació amb d'altres a nivell europeu

Els estudis de la Diplomatura en Turisme tenen una equivalència en l'entorn de les universitats a Europa si bé les seves característiques són molt diverses i presenten tipologies distintes quant component pràctic, especialització, stage de pràctiques i continguts.

S'adjunta la informació de les Universitats Europees que tenen conveni d'intercanvi Sòcrates-Erasmus i que a la vegada ofereixen programes equivalents a la titulació de Turisme de la UAB:

- 1- ISLÀNDIA. Háskóli Islands University. REIKJAVIK. www.hi.is
- 2- FINLÀNDIA. Central Ostrobothnia Polytechnic. KOKKOLA. www.cop.fi
- 3- FINLÀNDIA. Jyväskylä Politechnic. JYVÄSKYLÄ. www.jypoly.fi
- 4- IRLANDA. Galway- Mayo Institute of Technologies. GALWAY. www.gmit.ie

- 5- REGNE UNIT. Faculty of Leisure and Tourism. Buckinghamshire Chilterns University College. HIGH WYCOMBE. www.bcuc.ac.uk
- 6- REGNE UNIT. School of Service Industrie. BOURNEMOUTH. www.bournemouth.ac.uk
- 7- HOLANDA. Christelijke Hogeschool Noord-Nederland. LEEUWARDEN. www.chn.nl
- 8- BÈLGICA. Haute École Charlemagne. LIÈGE. www.lesrivageois.be
- 9- FRANÇA. Université de Cergy-Pontoise. CERGY. www.u-cergy.fr
- 10- FRANÇA. Université de Pau & des Pays de l'Adour. PAU. www.univ-pau.fr
- 11- FRANÇA. Université de Toulon et du Var. TOULON. www.univ-tln.fr
- 12- ÀUSTRIA. International Management Centre. KREMS. www.imc-krems.ac.at
- 13- ÀUSTRIA. Management Center Innsbruck. INNSBRUCK. www.mci.edu
- 14- ITÀLIA. Universitat Ca' Foscari. VENÈCIA. www.unive.it
- 15- ITÀLIA. Università degli Studi di Milano-Bicocca. MILAN. www.unimib.it
- 16- ITÀLIA. Istituto Universitario di Lingue Moderne. MILAN. www.iulm.it
- 17- PORTUGAL. Universidade do Aveiro. AVEIRO. www.ua.pt
- 18- PORTUGAL. Escola Superior de Educação. COIMBRA. www.uc.pt
- [19-PORTUGAL.](#) Escola Superior de Gestão, Hotelaria e Turismo. Universidade do Algarve. EL FARO. www.ualg.pt/esght

Cal dir que aquesta llista no és exclusiva i està subjecte a canvis i permanents actualitzacions en base a la signatura de convenis.

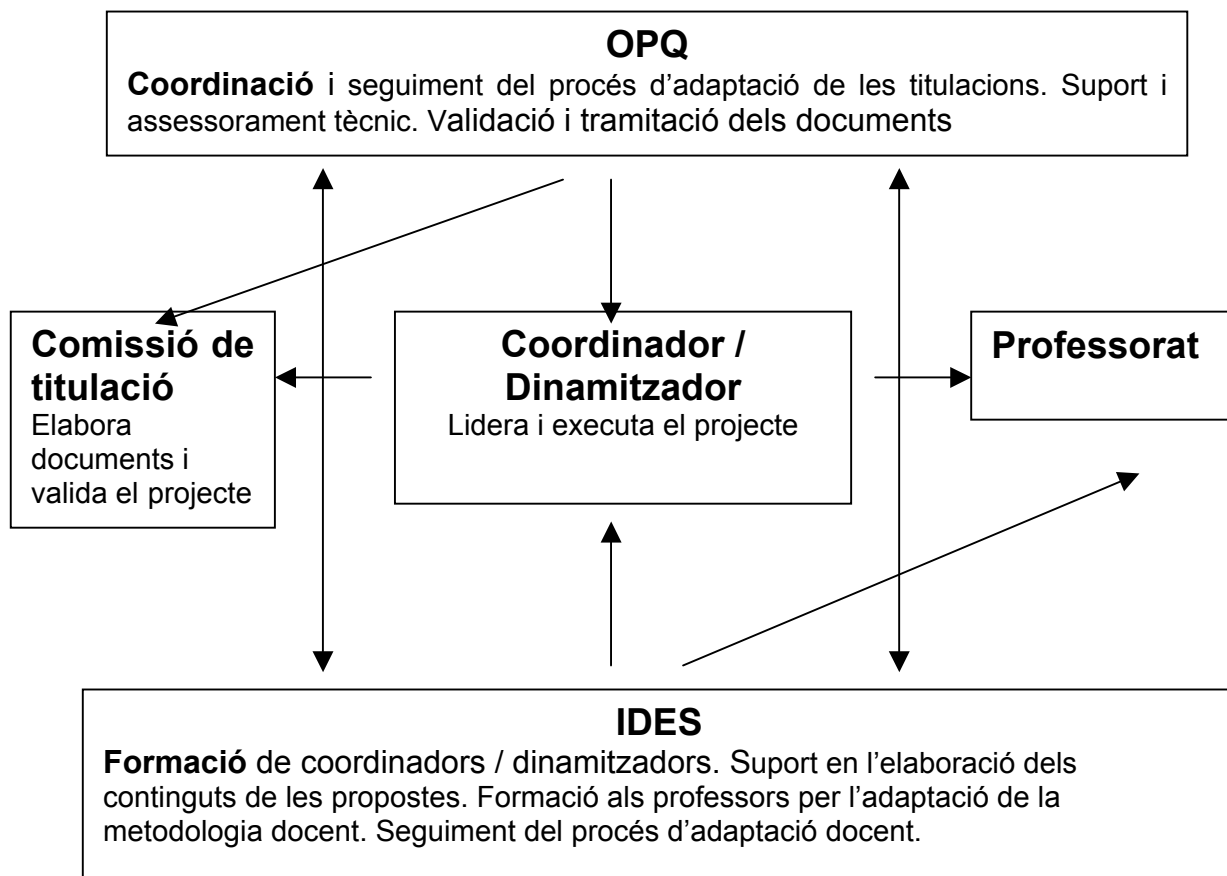
1.2 Des de la perspectiva interna ⁽¹⁾

a) El lideratge i recolzament interns per a desplegar la proposta de nova titulació

Model d'organització del procés d'extensió de la fase pilot

El model de treball que cada titulació portarà terme es desenvoluparà sota l'esquema següent:

Vicerectorat d'Afers Acadèmics / vicegerència d'Afers Acadèmics

PROCÉS DE DESPLEGAMENT DE LES NOVES TITULACIONS

Calendari	Acció	Responsable
maig-juny 2005	Formació dels coordinadors/dinamitzadors	IDES
	Sessions de treball amb coordinadors / dinamitzadors	IDES coordinador/dinamitzador
	Elaborar el perfil de la titulació	Coordinador/dinamitzador Comissió IDES OPQ
	Elaborar el primer recull de competències	
	Dissenyar l'estructura del pla d'estudis	
	Elaborar Memòria DURSI	
	Formació als professors de les assignatures de primer curs	IDES
	Introducció al <i>portfolio</i> o carpeta de cada matèria	IDES professors
	Elaboració materials docents primer curs	coordinadors/dinamitzador professors
	Adequació assignatures primer curs al model ECTS	
	Elaborar el <i>Pla de competències</i> de la titulació	coordinadors/dinamitzador comissió professors
	Especificació i distribució de les competències decidides entre les matèries de primer curs	
	Informació al professorat de la titulació i als alumnes	coordinador/dinamitzador
setembre 2005	Inici primer curs en metodologia ECTS	professors
octubre - desembre 2005	Seguiment de la implantació	coordinador/dinamitzador IDES
	Realitzar la valoració interna del procés seguit	
	Seguiment i anàlisi de l'activitat i del temps d'aprenentatge dels alumnes, en totes les assignatures	
	Validar, amb agents externs, a més dels interns, els perfils elaborats	coordinador/dinamitzador comissió
	Validació i ratificació per part del centre de la proposta	

gener- maig 2006	Formació als professors de les assignatures de segon curs	IDES
	Treball amb el <i>portfolio</i> o carpeta de cada matèria	IDES professors
	Elaboració materials docents segon curs	coordinadors/dinamitzador professors
	Adequació assignatures segon curs al model ECTS	
	Especificació i distribució de les competències decidides entre les matèries de segon curs	coordinadors/dinamitzador comissió professors
setembre 2006	Inici segon curs en metodologia ECTS	professors
octubre - desembre 2006	Seguiment de la implantació	coordinador/dinamitzador IDES
	Realitzar la valoració interna del procés seguit	
	Seguiment i anàlisi de l'activitat i del temps d'aprenentatge dels alumnes, en totes les assignatures	
gener- maig 2007	Formació als professors de les assignatures de tercer curs	IDES
	Treball amb el <i>portfolio</i> o carpeta de cada matèria	IDES professors
	Elaboració materials docents tercer curs	coordinadors/dinamitzador professors
	Adequació assignatures tercer curs al model ECTS	
	Especificació i distribució de les competències decidides entre les matèries de tercer curs	coordinadors/dinamitzador comissió professors
setembre 2007	Inici tercer curs en metodologia ECTS	professors
octubre - desembre 2007	Seguiment de la implantació	coordinador/dinamitzador IDES
	Realitzar la valoració interna del procés seguit	

Funcions dels estaments implicats

<i>Responsable</i>	<i>Funcions</i>
Coordinador-dinamitzador de la titulació	Lideratge intern i execució del projecte.
Comissió de titulació: professorat representatiu, 2-3 alumnes	Elabora, delibera i proposa a la resta del professorat. Valida el projecte. Negocia els acords, si hi ha discrepàncies.
Equip docent de la titulació	És informat i format. Prepara les concrecions de la comissió en la seva matèria.
IDES	Formació al coordinador /dinamitzador i als professors. Dona suport al coordinador / dinamitzador en l'elaboració dels continguts de les propostes.
OPQ	Assessorament i suport tècnic al coordinador / dinamitzador i a la Comissió de titulació. Rep i valida els documents i els trameta a AQU. Coordina tot el procés.

L'IDES programarà diferents activitats per tal d'adaptar la docència impartida en aquestes titulacions a la nova metodologia ECTS. Aquestes actuacions van adreçades a dos col·lectius diferents:

- . els coordinadors de les titulacions
- . els professors que hi imparteixen docència.

En el primer cas, els coordinadors s'organitzaran en una a la xarxa, similar a la creada l'any passat amb els coordinadors de les titulacions de la primera convocatòria pilot. La metodologia de treball que s'utilitza és la realització de trobades periòdiques en les que rebran formació sobre com transformar les titulacions: establir els objectius, definir els perfils, identificar les competències, elaborar els currículums, etc. Aquesta metodologia permet l'intercanvi d'experiències i fer un seguiment del procés d'adaptació al canvi.

En el cas dels professors, es preveuen sessions específiques de formació per a l'adaptació de la seva docència a la nova metodologia ECTS i per a l'elaboració del portfoli docent. La formació es farà amb tallers o seminaris adaptats a les demandes formatives de les xarxes de titulacions que incorporin el sistema de crèdits ECTS.

Durant el curs 2005-2006 es preveu cobrir les necessitats formatives dels professors que imparteixen docència en els tres cursos de les set titulacions de la segona convocatòria DURSI.

b) Els recursos humans i material disponibles

Els recursos humans que donen suport a la titulació de Turisme són els que s'indiquen a continuació:

Recursos Humans:

Personal docent / professorat

El professorat que presta la seva col·laboració i serveis a la titulació de grau en Turisme es compon d'una plantilla de persones, diversa, plural, multidisciplinària, de variada dedicació, compromís, interessos i expectatives diferents d'acord amb els següents ítems:

- d'acadèmics i de professionals de reconegut prestigi del sector
- amb titulacions acadèmiques de doctors i de llicenciats, fent un total de 31 persones a la qual podrien afegir-se els conferenciant i ponents
- amb 11 dones i 20 homes
- d'àrees de coneixement distintes: geografia, economia aplicada, dret, història de l'art, economia de l'empresa, idiomes, ...
- amb dedicació completa o parcial
- amb càrrecs de gestió i sense tasques de gestió
- amb activitat de recerca i sense recerca
- amb vinculació laboral o de tipus contractual o per conveni
- amb activitat de recerca i sense activitat de recerca

Posteriorment es complementa i amplia aquesta informació sobre recursos humans docents i determinats càrrecs de gestió "docent" que són també ocupats per part d'alguns professors.

Personal d'administració i serveis

El personal d'Administració i serveis (PAS) dona suport a tots i cadascun dels diferents estaments implicats en el funcionament del Centre: estudiants, professorat i *staff* directiu.

A l'organigrama general de la EUTDH hi consta la definició dels llocs de treball del personal de les diferents àrees i serveis del Centre. En aquesta línia, totes les persones implicades en el funcionament dels òrgans de l'administració, serveis i gestió disposen d'una descripció personalitzada del seu lloc de treball: *Job description*, recollida en el pla de qualitat del Centre, on hi consten les seves funcions específiques, el seu grau de responsabilitat i la coordinació que cal observar entre els diferents departaments.

Els plans de formació del personal d'administració i serveis segueixen l'estratègia de desenvolupament i aplicació del pla de qualitat. En aquest es defineixen les vessants de formació sobre les que s'ha d'incidir i les necessitats que el Centre detecta que s'han de cobrir. La formació continuada del personal d'administració i serveis és un dels objectius inclosos en el pla estratègic del Centre. La responsable d'Administració i Qualitat vetlla, periòdicament, pel compliment d'aquest objectiu.

El total de personal d'administració i serveis és de 14 persones distribuïdes de la següent manera:

Secretaria Acadèmica / Recepció
3 Afers acadèmics i administratius
2 recepcionistes/aux.administratius

Direcció
1 Secretaria de direcció general / de direcció d'estudis

Programa Professional / Estudis

1 Auxiliar Administratiu

3 Suport informàtic: 1 persona i 2 becaris

3 Serveis de neteja

1 Administradora i Responsable de Qualitat

Aquest és el personal de serveis i d'administració al servei de Turisme i de l'EUTDH en general.

INSTAL·LACIONS

Infraestructura docent

Aules

La següent taula recull el nombre d'aules, la capacitat d'aquestes i els diferents mitjans de suport a la docència de què disposen.

AULA	CAPACITAT	PANTALLA	RETRO	TV/VIDEO	MEGAFONIA	DIAPOSIT.	E. INFORM.	CANÓ
PLANTA BAIXA								
AULA 0.2	110	X	X	X	X			
AULA 1.3 Informàtica	22 o 44						22	
AULA 1.4	30	X	X					
AULA 1.5	120	X	X	X	X	X		
AULA 1.6	99	X	X	X	X	X		
AULA 1.7	70	X	X	X				
PLANTA SEGONA								
AULA 2.8	36	X	X					
AULA 2.9	110	X	X	X	X			
AULA 2.10	42	X	X					
AULA 2.11 Informàtica	25 o 50	X	X				25	
AULA 2.12 Informàtica	12 o 24	X	X		X		12	X
CENTRE DE RECURSOS	20			TV			6	
SALA D'ESTUDIS / CDR	35	X	X					
PLANTA TERCERA								
AULA 3.13	91	X	X	X				
AULA 3.14	110	X	X		X			

El professorat, a més, té a la seva disposició el següent material complementari comú: 1 vídeo, 1 càmera digital, 1 filmadora de vídeo, 4 canons de projecció portàtils, 4 ordinadors portàtils, 1 televisió, 4 ràdiocassettes, 1 retroprojector a una de les sales de professors.

Les infraestructures i la qualitat de les instal·lacions és satisfactòria. Les aules estan ben condicionades en quan a ventilació i calefacció, i ben equipades pel que respecta a material de suport de la docència. Totes les aules del Centre són exteriors i gaudeixen de llum natural. No es produeixen problemes de visibilitat. L'espai físic està molt net. La utilització de mitjans de suport a la docència està bastant generalitzat entre tot el professorat del Centre.

Aules de pràctiques amb ordinador

El Centre disposa de tres aules informatitzades amb un total de 59 ordinadors i 2 impressores làser a disposició dels estudiants.

Totes les aules són de lliure accés pels estudiants i s'habiliten horaris específics per fer classes. Tots els ordinadors estan connectats en xarxa i tenen accés a Internet. Els alumnes matriculats al Centre tenen dret a fer servir un compte de correu electrònic personal que els hi proporciona la Universitat.

Hi ha un cap de serveis informàtics i dos becaris que s'encarreguen del manteniment dels ordinadors i de les impressores, de desenvolupar el software propi del Centre per a la gestió acadèmico-administrativa, de l'adquisició de material informàtic i del funcionament de la centraleta telefònica. >puntualment s'afegeix un tercer becari per augmentar el suport en els períodes de màxima activitat docent.

Sales de professors/Despatxos

El Centre disposa de dues sales de professors, una pel personal docent de la Diplomatura de Turisme i l'altra pel del Graduat en Direcció Hotelera. Aquests espais tenen 4 ordinadors i 2 ordinadors per sala respectivament, a disposició del professorat.

Els professors amb càrrecs de gestió disposen de despatxos individuals o col·lectius, com a màxim de dues persones (CINERT, Programa Professional, Coordinació de titulació, Coordinació de pràctiques, Tutors acadèmics, Coordinació Postgraus, Cap del Programa Professional, Consultoria,...) amb dotació d'equipament informàtics i altres.

Altres infraestructures / Pàgina web

Les altres infraestructures són:

Sala de reunions amb una capacitat mitjana per a 10-15 persones.

Sala d'estudi amb una capacitat mitjana per 50 persones. O bé 20 persones si està parcialment ocupada per docència.

El centre disposa d'una pàgina web pròpia com element de comunicació interna i externa i com eina de suport a la docència que és permanentment actualitzada.

Centre de Recursos

La biblioteca del centre respon a un disseny predeterminat en la seva concepció.

Tenint en compte la interdisciplinarietat dels estudis de turisme: economia, gestió empresarial, dret, geografia, així com també la seva especificitat: anàlisi de l'activitat turística, geografia del turisme, gestió turística, es va decidir optar per un model que respon a una realitat dual:

La creació d'un Centre de Recursos, on es fa d'una oferta específica i sectoritzada tant de suport bibliogràfic (llibres, publicacions periòdiques...) , com d'altres suports i mitjans (accés electrònic mitjançant Internet, vídeos, guies, col·leccions especials, etc.). D'altra banda, aprofitant la situació del centre dins del campus de la UAB, i a través dels convenis pertinents, es posa a disposició dels alumnes i professors tota els mitjans i recursos bibliotecaris de la UAB: accés de ple dret als documents, físics i/o electrònics, així com als serveis i instal·lacions presents al campus de la UAB, a través del carnet d'estudiant.

Això permet atendre la doble necessitat, tant de recursos de matèries generals (com a usuaris del campus de la UAB), com de recursos de matèries especialitzades en turisme i direcció hotelera a l'abast al centre de recursos.

Aquesta dualitat, però, es materialitza en la pràctica en:

- un reglament d'us i serveis, tant com a usuaris del centre de recursos com del Servei de Biblioteques de la UAB.
- un sistema d'identificació dels usuaris, tant en un lloc com en l'altre: carnet d'estudiant.
- un catàleg de fons bibliogràfics, consultable en línia, tant des dels terminals VTLS del Servei de Biblioteques de la UAB, com des del terminal VTLS situat al Centre de Recursos de la EUTDH.
- un servei de Circulació de documents: préstec i consulta.

La gestió del fons del centre de recursos, corre a càrrec de la supervisió de personal especialitzat i de dues persones a mitja jornada, sota els criteris de la direcció del centre seguint paràmetres estàndards de gestió de recursos.

Campus Virtual OIAD

Els estudiants de l'EUTDH disposen del servei de docència interactiva de la UAB per tal de complementar la formació presencial i ampliar el coneixement de les TIC's. Fins a l'actualitat no era un instrument obligatori excepció feta de les assignatures totalment o parcialment virtuals segon la programació realitzada i aprovada.

El pròxim curs 2005-06 serà un requisit obligatori per les assignatures que estiguin aplicant ECTS (primer curs de Turisme) utilitzar, desenvolupar i mantenir de forma adequada l'assignatura virtual.

c) La prospectiva sobre la necessitat de disposar de nous recursos

D'acord amb l'aplicació dels ECTS i d'una metodologia coherent amb la declaració de Bolonia caldrà anar incorporant més espais de docència pensats i dotats de les comoditats mínimes per a un òptim aprenentatge (aules d'una determinada dimensió i despatxos o sales per grups més reduïts), que permetin una millor adaptació i adopció de les tècniques i mètodes de treball en termes de la convergència a l'EEES, així com la disposició de nous sistemes informàtics, programari i aplicats dependents de SIGMA i altres que facilitin les metodologies més centrades en l'estudiant i basades en el procés de l'autoaprenentatge.

Tanmateix caldrà anar dotant al professorat dels coneixements i competències que estimulin i facilitin aquesta nova metodologia per la via de la formació.

No cal assenyalar per obvietat la importància de la persona encarregada de forma específica de la gestió dels ECTS al centre, aquest paper ha estat assumit pel Delegat i resultat fonamental la seva consolidació en l'estructura organitzativa.

d) Si s'ha establert sinèrgies amb altres programes de la mateixa institució

La titulació de Turisme té establertes sinèrgies amb altres programes de la mateixa UAB.

Hi ha una passarel·la interna definida de tal forma que s'obté el Graduat en Direcció Hotelera fent 54 crèdits més.

S'ofereix també una oferta formativa compartida amb l'EUEE de Sabadell de la UAB.

Cal fer esment també dels convenis signats amb la CCU-EEUU (Coastal Carolina University) i Algarve que donen lloc a dobles titulacions espanyola i americana o portuguesa (a nivell de Bachelor o de Llicenciatura).

a) La definició del perfil de formació identificant-ne les seves competències específiques i transversals

“La noció de competència ens remet a algú que és capaç, que sap, que té capacitat reconeguda per afrontar una situació, que posseeix un cert grau de domini, d'habilitats i de recursos. És un terme que recull les accions de captar, pensar, explorar, moure's, atendre, percebre, formular, manipular i introduir canvis que permeten realitzar una interacció competent en un medi donat”.¹

“Les competències representen una combinació dinàmica d'atributs, en relació a **coneixements, habilitats, actituds i responsabilitats**, que descriuen els **resultats de l'aprenentatge** d'un programa educatiu o el que els alumnes són capaços de demostrar al final d'un procés educatiu”. (Projecte Tuning²).

En relació a l'anterior, la opció de la UAB consisteix en posar èmfasi en la formació personal dels professionals.

Taula núm. 1: Procés genèric recomanat per arribar a definir els perfils de competències seria el següent :

<i>Referents clau per la selecció de competències a les titulacions UAB.</i>	<i>Primera validació de la selecció realitzada inicialment</i>	<i>Validació experta en termes de perfil de la docència.</i>
<i>Coneixement expert</i>	<i>Coneixement expert pràctic i contextual</i>	<i>Coneixement expert docent</i>
➤ <i>Projecte Tuning.</i> ➤ <i>Models ANECA.</i> ➤ <i>Buidat dels estudis disponibles a Porta22@ de Barcelona.</i> ➤ <i>Dades dels estudis de l'Observatori de Graduats UAB.</i>	Consulta a experts vinculats a les titulacions UAB (professionals, els qui contracten, empreses, centres de pràctiques, ex alumnes, ...)	L'equip de la titulació, mitjançant un procés deliberatiu contrastat i propi.

¹ Whithe, en J. Bruner, 1979, The act of Discovery, en *Essays from the left hand*, Harvard, Cambridge, p.89

² El *Projecte Tuning* és el Projecte de major impacte que han llançat les universitats europees per tal de respondre a la Declaració de Bolònia i al Comunicat de Praga. Ha consistit en elaborar unes propostes de qualitat que puguin ser de referència (en els objectius, el procés, en els resultats, en l'enfocament i la capacitat de respondre a les demandes del context) pel conjunt de les titulacions universitàries. Hi han participat més de cent experts adscrits a diferents universitats i titulacions. Vegeu l'informe final del Projecte Pilot a: *Tuning Educational Structures in Europe*, Informe final, 2003, U. Deusto, con el apoyo de la Comisión Europea, Programa Sócrates.

La definició del perfil de formació

Tal i com ja s'ha comentat en el primer apartat del present document, el perfil de formació del títol de grau de Turisme ha de respondre a les demandes de professionals del sector turístic com a quadres intermedis, caps i directius, en els àmbits direcció i gestió d'establiments, serveis, entitats de promoció i oficines de turisme; direcció i gestió d'empreses relacionades amb l'oferta turística complementària relacionada amb el lloc de destinació i les activitats de turisme temàtics; direcció i gestió d'empreses relacionades amb la creació, distribució i comercialització de productes i tasques d'assessorament a majoristes turístics i agents de viatges; consultoria; i investigació turístiques en entitats públiques i privades. En aquest sentit les competències bàsiques que es requeriran per tal d'aconseguir aquest perfil són les següents:

Les competències

Camps de competències	Competències bàsiques	Especificació operativa
1.Comunicació	Oral i escrita	-Escriure correctament en diferents registres i formats -Saber exposar en públic i adaptar-se a l'audiència en les exposicions orals -Dominar l'expressió escrita i oral de com a mínim una tercera llengua estrangera
2.Científic	Anàlisi i síntesi amb raonament científic	-Estar familiaritzat amb el mètode científic i la seva aplicació (descriure, analitzar, diagnosticar, verificar hipòtesis en els aspectes relatius a la planificació i comercialització turístiques, i a la gestió d'empreses turístiques -Localitzar, utilitzar i analitzar informació bibliogràfica rellevant -Assimilar una metodologia per a la resolució de problemes relacionats tant amb la planificació i comercialització turístiques, com amb la gestió d'empreses turístiques
3.Desenvolupament creatiu	Creativitat i Iniciativa	-Ser capaç d'innovar tant en la planificació i comercialització turístiques com en la gestió d'empreses turístiques

		-Tenir iniciativa per crear i gestionar empreses en el sector turístic -Proposar solucions alternatives i creatives a possibles problemes en l'àmbit de les empreses i dels productes turístics
4.Presa de decisions	Presa de decisions	-Tenir habilitat per prendre decisions en contextos d'incertesa. -Ser capaç d'avaluar i preveure les conseqüències d'una acció a curt, mig i llarg termini.
5.Interpersonals	Treball en equip i empatia	-Ser capaç de planificar, organitzar i coordinar el treball en equip -Crear sinergies en base al treball en equip. -Saber situar-se en el lloc dels altres.
6.Tècnologic	Domini de les noves tecnologies de la informació i de les eines informàtiques	-Saber utilitzar els programes informàtics bàsics relatius a la planificació i comercialització turístiques, i a la gestió d'empreses turístiques -Capacitat per adaptar-se als canvis i avenços tecnològics que vagin sorgint
7.Valors morals	Comportament ètic i intercultural	-Tenir un comportament ètic en les relacions socials -Mostrar capacitat de treballar mantenint un compromís ètic -Capacitat per treballar en contextos interculturals -Saber gestionar eficaçment la diversitat cultural
8.Raonament crític	Perspectiva crítica	-Tenir una perspectiva crítica de la realitat que rodeja el sector turístic. -Saber argumentar des de les diferents perspectives teòriques i/o ideològiques
9.Desenvolupament de l'autoaprenentatge	Sistematització de l'autoaprenentatge	-Tenir la capacitat d'aprendre sense la necessitat de pressions externes i d'autoavaluar l'aprenentatge.

2.2 Els objectius d'aprenentatge: el contingut curricular

a) L'estructura adoptada: les matèries, el seu pes curricular en ECTS dins el programa i els seus descriptors³

1r Curs

ASSIGNATURES	CRÈDITS ACTUALS	HORES PER L'ALUMNE	ECTS	DESCRIPTORS
Introducció a l'Economia i Economia del Turisme	6	150	6	Introducció a l'anàlisi econòmica, amb especial referència a l'economia del turisme. Demanda i oferta: competència. Mercats. Cicles econòmics.
Organització i Gestió Empresarial I	4.5	112,5	4.5	Anàlisi de l'entorn i definició de l'estratègia de l'empresa. Direcció estratègica i competitivitat de l'empresa turística.
Comptabilitat	6	150	6	Comptabilitat financera i de costos aplicada al turisme. Elaboració, formulació i presentació dels comptes anuals.
Recursos Territorials Turístics	9	225	9	Estudi del medi per al desenvolupament del turisme. La seva implantació i ordenació en l'espai. Recursos turístics i recursos territorials. Elaboració de rutes i itineraris.
Patrimoni Cultural I	6	150	6	Manifestacions artístiques i culturals. Anàlisi del patrimoni cultural com a recurs turístic. "Productes" culturals i interès turístic. Patrimoni històric i arquitectònic.

³ En aquest subapartat només s'inclouen les assignatures troncal i obligatòries. Les optatives i de lliure configuració es consideren en el següent subapartat.

Operacions i Processos de Producció	6	112,5	4,5	El sector turístic i els seus subsectors. Tipus d'empreses i activitats turístiques i les seves operatives particulars.
Estadística i Informàtica Aplicades	12	300	12	Introducció. Anàlisi de dades. Poblacions i mostres. Taules i representacions gràfiques. Mesures de centralització i dispersió. Associació entre variables: correlació i regressió. Estructura bàsica d'un computador. Sistemes operatius. Entorns gràfics. Editor de textos. Full de càlcul. Bases de dades. Xarxes de comunicació.
OPTATIVA	6	150	6	
OPTATIVA	6	150	6	
Total 1r curs	61.5	1500	60	

2n Curs

ASSIGNATURES	CRÈDITS ACTUALS	HORES PER L'ALUMNE	ECTS	DESCRIPTORS
Organització i Gestió d'Empreses II (Recursos Humans)	6	150	6	Disseny de l'estructura organitzativa i la gestió dels recursos humans. Funció directiva. Motivació. Estils de direcció. Treball en equip, etc., a les empreses turístiques. Els recursos humans com a factor clau en la prestació de serveis.
Estructura de Mercats	9	200	8	Anàlisi dels fluxos turístics. Estructura dels mercats turístics. Oferta i demanda. La comercialització i la intermediació en el turisme. Les agències de viatges i les centrals de reserva. El transport turístic. La promoció turística. La informació turística: les oficines de turisme. L'estructura institucional del turisme.
Patrimoni Cultural II	4.5	112,5	4.5	Estudi del conjunt de béns i pràctiques tradicionals que identifiquen una nació o un poble. Les noves tendències museològiques que conjuguen els conceptes de territori, patrimoni i població: els ecomuseus i els museus de ciutat o civilització. El turisme cultural.
Economia i Economia del Turisme	6	112,5	4,5	La demanda i l'oferta agregades. Els diners i el sistema financer. Creixement econòmic, inflació, ocupació, atur i distribució de la renda. L'Estat i la política econòmica: la política del turisme. Les relacions econòmiques internacionals i els processos d'integració econòmica: la Unió Europea. La balança de pagaments

				i els moviments turístics. El turisme i el desenvolupament.
Direcció Comercial I	6	150	6	Problemàtica comercial i conceptes bàsics. Orientació del mercat. Comportament del consumidor. Segmentació i posicionament. Investigació de mercats. Especificitats de la direcció comercial d'empreses i institucions turístiques. Casos pràctics representatius.
Regió i Turisme	4.5	112,5	4.5	Metodologia de l'anàlisi regional aplicada a l'estudi dels recursos turístics a diferents escales: localitat, comarca, país i grans àmbits regionals. Polítiques regionals i organització del turisme. Valoració dels aspectes turístics. Estudi de casos.
Comptabilitat de Gestió	6	150	6	La comptabilitat com a element de gestió. Concepte i classes de costos. Càlcul del cost del producte o servei. Sistemes de costos estàndard. Control pressupostari i de gestió. Comptabilitat subsectorial de l'empresa turística. Anàlisi de desviacions.
Pràcticum I	5	100	4	Pràctiques en organitzacions, empreses, entitats i institucions de turisme.
OPTATIVA	4.5	150	6	
OPTATIVA	4.5	150	6	
LLIURE ELECCIÓ	6	112.5	4.5	
Total 2n curs	68	1500	60	

3r Curs

ASSIGNATURES	CRÈDITS ACTUALS	HORES PER L'ALUMNE	ECTS	DESCRIPTORS
Inversió i Finançament	6	150	6	Rendibilitat de les inversions. Anàlisi de les alternatives d'inversió. Fonts de finançament. Polítiques d'endeutament. Estructura del capital. Cost del capital.
Sociologia del Lleure	6	125	5	Evolució del concepte de lleure. Les activitats de lleure com a element integrador i socialitzador. Turismes especialitzats per segments d'edats i interessos. Impacte sociocultural del turisme. Consum i lleure.
Direcció Comercial II (Màrqueting Turístic)	6	150	6	Màrqueting turístic. Creació de productes turístics. Determinació de preus, comunicació i distribució. Comercialització. Casos pràctics representatius.
Dret i Legislació	9	225	9	Introducció al Dret. Dret de la contractació i el consum en el sector turístic. Legislació específica del turisme (hotelera, apartaments, restauració, agències de viatges, càmpings, etc.). Dret laboral i fiscal.
Anglès Superior	6	150	6	Nivell avançat d'intensificació i perfeccionament de l'anglès, amb aplicació especial al sector turístic.
Francès Superior	6	150	6	Nivell avançat d'intensificació i perfeccionament del francès, amb aplicació especial al sector turístic.
Pràcticum II	5	125	5	Pràctiques en organitzacions, empreses, entitats i institucions de turisme.

Implantació d'un producte o una empresa de turisme	8	200	8	Projecte de creació d'un producte o empresa turística: anàlisi de recursos i anàlisi de mercats; estudi de viabilitat (tècnica, comercial, econòmica i financera). Comercialització. Pla econòmic i financer. Impacte social i medi ambient.
OPTATIVA	4.5	112,5	4.5	
LLIURE ELECCIÓ	6	112,5	4.5	
Total 3r curs	68.5	1500	60	

b) L'oferta curricular d'optativitat i lliure elecció

Segons l'elecció que es faci de les assignatures optatives es poden obtenir les especialitats següents (indicats a les taules com a itineraris A o B):

A) Planificació i Comercialització Turística.

B) Gestió d'Empreses Turístiques.

ASSIGNATURES	CURS	ITINERARI	CRÈDITS ACTUALS	HORES PER L'ALUMNE	ECTS	DESCRIPTORS
Anglès Base	1er	A i B	6	150	6	Nivell inicial d'intensificació i perfeccionament de l'anglès, amb aplicació especial al sector turístic
Francès Base	1er	A i B	6	150	6	Nivell inicial d'intensificació i perfeccionament del francès, amb aplicació especial al sector turístic
Turisme i Medi Ambient	2on	A	4,5	112,5	4,5	Estudi de la relació entre turisme i medi ambient, especialment la problemàtica de la implantació de les activitats turístiques. Estudi de casos. Interès turístic dels espais naturals. Qualitat del medi ambient. El medi ambient com a patrimoni turístic. L'ecoturisme.
Comercialització Informatitzada	2on	A	4,5	112,5	4,5	Programes informàtics de comercialització turística: Savia/Amadeus, Galileo, Sabre. Internet. Ús dels programes per a informació i reserves. Autopistes de la informació. Sistemes de bases de dades multimèdia.
Gastronomia	2on	A	4,5	112,5	4,5	La gastronomia com a fenomen cultural. Gastronomia regional: vinculació als recursos territorials i les tradicions. La gastronomia com a element d'identitat i recurs turístic. Gastronomia i enologia

Turisme Rural	2on	B	4,5	112,5	4,5	Estudi de les diverses formes, característiques i agents del turisme rural a Europa i el seu impacte en el territori (casos de França, la Gran Bretanya i Alemanya). Anàlisi de la tipologia del turisme rural a Espanya, especialment el cas català. Turisme de naturalesa. Normatives
Gestió d'Empreses d'Intermediació	2on	B	4,5	112,5	4,5	Creació i gestió d'agències de viatges. Majoristes i minoristes. Estructura interna. Oferta de serveis i operativa. Centrals de reserva. El sistema de gestió Savia. Empreses de transport aeri, marítim i terrestre. Empreses d'organització professional de congressos
Animació Turística	2on	B	4,5	112,5	4,5	Evolució del concepte de temps lliure. L'animació: tipus i tendències. Planificació, organització i conducció d'activitats d'animació. Animació d'activitats turístiques i anàlisi de possibilitats de l'entorn (litoral, marítim, de muntanya, etc.). L'animació com a valor afegit de les destinacions turístiques. L'animació com a concepte clau de destinacions turístiques.
Sistema Logístic	2on	A i B	4,5	112,5	4,5	Gestió de compres i aprovisionament. Gestió d'altres subministraments (energia, aigua, telèfon...). Subcontractació. Gestió d'existències. Reparacions, manteniment i conservació. Els sistemes logístics de les empreses de transport turístic
Comunicació d'Empreses	2on	B	4,5	112,5	4,5	Concepte i tipus de comunicació. Comunicació interna. Relacions públiques. Imatge corporativa. Publicitat d'empreses. Promoció. Patrocini. Atenció al client. Imatge de marca, de producte. Informació estadística. Comunicació empresa-institució-client

Cartografia i Representació Gràfica	2on	A	4,5	112,5	4,5	Introducció a la documentació i la informació geogràfiques. Fonts estadístiques, cartogràfiques i d'imatge relacionades amb el turisme turístic. Elaboració de documents. Tècniques de cartografia automàtica
Mètodes d'Estudi	2on	A i B	4,5	112,5	4,5	Creació de dades estadístiques. Banc de dades. Referències bibliogràfiques. Tractament de la informació. Mètodes de treball per a l'optimització dels recursos
Anglès Mitjà	2on	A i B	6	150	6	Nivell intermedi d'intensificació i perfeccionament de l'anglès, amb aplicació especial al sector turístic.
Francès Mitjà	2on	A i B	6	150	6	Nivell intermedi d'intensificació i perfeccionament del francès, amb aplicació especial al sector turístic.
Catalunya: Territori, Societat i Medi	3er	A	4,5	112,5	4,5	Estudi dels elements físics i humans que configuren l'organització del paisatge i del territori catalans, a diferents escales d'anàlisi. S'incideix de forma particular en les seves potencialitats turístiques. Estudi de casos.
Gestió d'Oficines de Turisme	3er	A	4,5	112,5	4,5	Objectius i funcions d'una oficina. Gestió de recursos. Tipus d'informació. Suports. Criteris d'atenció al públic. Sistemes de reserves. Informació al turista: criteris i accions. Les relacions sector públic-empreses.
Patrimoni Etnològic i Turisme a Catalunya	3er	A	4,5	112,5	4,5	Cultures i formes de vida a Catalunya. Patrimoni cultural de Catalunya, situació. Relacions entre patrimoni etnològic i turisme a Catalunya. La nova museologia.
Promoció Turística d'Associacions i Entitats Públiques	3er	A	4,5	112,5	4,5	Organismes públics de promoció i informació turística. Programes d'ajuts i subvencions. Contractació administrativa de serveis. La funció

						d'aquestes entitats en la promoció turística. Estratègies de promoció i publicitat. Casos: Turespaña, OFT i Turisme de Catalunya, oficina municipal de turisme, etc.
Turisme i Desenvolupament	3er	A	4,5	112,5	4,5	Impacte social del turisme. Acceptació social. Mecanisme d'integració en el medi. Turisme sostenible. Política de conservació i desenvolupament. Ordenació i planificació turístiques. Infraestructures i turisme. Municipis turístics. Estudi de casos
Gestió de la Qualitat	3er	B	4,5	112,5	4,5	Anàlisi de les organitzacions. Cultura d'empresa. Evolució del concepte de qualitat. Implantació. Qualitat i posicionament. Estudi dels diferents sistemes de qualitat. Relacions humanes. Relació intersectorial i gestió de la qualitat. La cadena de valor del fet turístic.
Gestió de la Producció	3er	B	4,5	112,5	4,5	Direcció de la producció i la distribució física. Decisions de producte. Programació de la producció. Decisions de procés. Qualitat. Manteniment. La creació del producte turístic.
Planificació Estratègica	3er	B	4,5	112,5	4,5	Anàlisi interna i de l'entorn. Estratègies bàsiques. Diversificació. Procés de planificació. Anàlisi de viabilitat. Visió del sector públic i visió del sector empresarial.
Comptabilitat i Finances	3er	B	6	112,5	4,5	Comptabilitat general i de gestió avançada i programació financera a curt i llarg termini. Anàlisi i interpretació dels estats comptables. Normalització i planificació comptables. Problemàtiques específiques.
Organització de Convencions	3er	B	4,5	112,5	4,5	Tipus d'actes. Objectius, organitzacions, i patrocini i esponsorització. Àmbits. Comercialització.
Alemanys Superior	3er	A i B	6	112,5	4,5	Nivell avançat d'intensificació i perfeccionament de l'alemany, amb aplicació especial al sector turístic.

c) La seqüència dels continguts del pla d'estudis en relació al perfil de formació establert

A continuació es presenta la seqüència dels continguts del pla d'estudis pel que fa al nombre total de crèdits (180) per cursos acadèmics en relació al perfil de formació establert:

CURS	CRÈDITS		Lliure Configuració	Totals
	Troncals/Obligatòries	Optatives		
1er	48	12	----	60
2on	43.5	12	4.5	60
3er	51	4,5	4.5	60
TOTALS	142.5	28,5	9	180

Cal esmentar, que malgrat les característiques específiques de cada assignatura, pel que fa a les assignatures de 1er de la Diplomatura de Turisme, en termes generals es pot afirmar que les competències més rellevants són les següents:

- Comunicació oral i escrita
- Sistematització de l'autoaprenentatge
- Perspectiva crítica
- Anàlisi i síntesi amb raonament científic

Distingint per assignatures ens trobem que mentres que els idiomes ("Francès i Anglès") es centren en la "comunicació oral i escrita", la competència que destaca com a més rellevant en la "Comptabilitat", l' "Estadística i informàtica aplicades", la "Introducció a l'Economia i Economia del Turisme" i les "Operacions i Processos de Producció" és l' "anàlisi i síntesi amb raonament científic".

De la mateixa manera, mentres que a "Organització i Gestió d'Empreses I" les competències més importants són la "presa de decisions", el "treball en equip i empatia" i la "perspectiva crítica", a "Recursos Territorials Turístics" i "Patrimoni Cultural I", les competències més rellevants són la "sistematització de l'autoaprenentatge" i el "comportament ètic i intercultural".

És important destacar també l'especificitat de les assignatures de "Practicum I i II", així com el "Projecte o Implantació d'un producte o una empresa de turisme" com a exemple de transversalitat en la formació de la DT (veure apartat 3.2 per informació complementària).

Per una banda, el "Practicum I i II", són dues assignatures troncales de segon i tercer curs, que faciliten que la Diplomatura de Turisme tingui un caràcter eminentment aplicat que no tenen altres carreres a la vegada que l'estudiant entra en contacte amb el sector turístic i és una primera passa per la inserció laboral posterior. Com a objectius i competències figuren: aproximar-se a la realitat laboral del sector, contrastar els coneixements teòrics i pràctics dels diferents aspectes

treballats durant el decurs de la carrera, adquirir experiències i coneixements en el món real, recolçar i cimentar les habilitats i potencialitats professionals i completar el cicle docent a través de les pràctiques per par dels nostres estudiants.

És un punt clau el seguiment de les estades de pràctiques, la selecció de les empreses i sobre tot la tutorització, tant per part del centre com per part de l'empresa. El Programa Professional és el dispositiu organitzatiu de l'EUTDH destinat a du a terme aquesta tasca, ja que implica molts d'esforços per fer un bon entremat entre el món de la docència i el món empresarial.

L'avaluació del Practicum es basa en el lliurament d'una Memòria-Informe per part de l'estudiant i en l'avaluació que el tutor de l'empresa fa de l'estada en les pràctiques, avaluació que realitza en base a un model estandarditzat que es proporciona des de l'Escola.

Per altra banda, el "Projecte o Implantació d'un producte o una empresa de turisme" és una assignatura de tercer curs obligatòria de caràcter anual i molt important atès les seves característiques acadèmiques i l'esforç i dedicació dels estudiants però sense arribar a tenir la consideració legal de Projecte final de carrera, encara que molt anàleg.

Així doncs, el Projecte es compon dels següents apartats: estudi legal i conceptual; anàlisi de recursos i anàlisi de mercats; estudi de viabilitat (tècnica, comercial, econòmica i financera); comercialització; pla econòmic i financer; impacte social i mediambiental.

Els objectius i competències del Projecte són els següents:

- Integració dels coneixements adquirits al llarg de la circulació pel Pla d'Estudis
- Aplicació pràctica i aplicada de les assignatures de la carrera
- Reproduir la problemàtica empresarial en un entorn assistit i de "laboratori"
- Estudiar el procés formal de creació o reconversió d'una empresa: promotor-empresari; idea del negoci turístic i pla d'empresa i d'acció
- Saber elaborar el pla d'empresa d'un projecte i en conseqüència analitzar la seva viabilitat

La metodologia que es segueix a l'assignatura consta de:

- Sessions teòriques de docència
- Sessions de docència tutoritzada (tutories realitzades pels professors assignats)
- Sessions informatives sobre la confecció del Projecte

Cal destacar les tutories obligatòries del Projecte final, que permeten que aquest es desenvolupi com una assignatura durant el curs, i que el treball final no esdevingui un esforç extra a realitzar individualment al finalitzar el curs acadèmic.

L'avaluació del Projecte es basa en l'elaboració d'un treball sobre la Implantació d'un producte o una empresa de Turisme, però considerant no exclusivament l'entrega final del mateix, sinó avaluant també el procés d'aprenentatge dels alumnes en les diferents fases de desenvolupament del projecte.

Disseny de les assignatures

La UAB en el disseny de les assignatures ha suggerit al professorat un procés unificat a totes les titulacions. Detallem a continuació el procés i incloem una proposta per estructurar tota la informació en format fitxa.

El disseny d'una assignatura requereix una especial atenció. Cadascuna té assignats pel Pla d'estudis actual, un valor en CRÈDITS. En l'actualitat el crèdit deixa de ser una mesura d'hores de docència del professor per passar a ser HORES D'ESTUDI i de TREBALL de l'estudiant, per la qual cosa s'haurà de començar a **pensar** el significat que té aquest nou plantejament en el disseny de l'assignatura.

Implica, per tant començar a pensar **l'assignatura en**:

- ☐ **Hores presencials:** aquest apartat són les hores presencials que s'impartiran, per tant correspon al pla docent.
- ☐ **Hores de treball dirigides:** s'anota el temps estimat que haurà de dedicar l'estudiant a realitzar treballs, fitxes.. etc. que el professor supervisarà fora de la classe. Caldrà incloure les tutories necessàries per portar a terme el seguiment de l'aprenentatge.
- ☐ **Hores d'aprenentatge autònom:** hores que un estudiant mitjà haurà de dedicar a aquesta assignatura
- ☐ **Hores per a l'avaluació:** s'estarien definint les hores d'estudi i les hores d'avaluació que un estudiant mitjà haurà de dedicar.
- ☐ **Hores totals:** seria la suma de tot que deuria donar les hores/crèdits ECTS que s'han anotat en l'inici de la descripció de l'assignatura.

Els apartats que hauran de ser redefinits pels professors són els següents:

1.- *OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA que estem dissenyant.*

És important que els objectius estiguin clarament definits, ja que són el primer contacte que l'estudiant té amb l'assignatura. Les seves expectatives, les opinions d'altres estudiants, els diferents rumors (fàcil o no fàcil) seran confrontats amb la informació del que l'assignatura pretén aconseguir.

Aquests objectius vénen redactats en funció del que l'estudiant assoleixi quan finalitzi l'assignatura. Seran redactats com: "*conèixer la terminologia bàsica de; ser capaç d'analitzar els elements fonamentals de... o dissenyar un experimento...*". És a dir tant el que ha de saber, en finalitzar la matèria, com el que ha de saber fer (que anomenarem competències).

La definició dels objectius en termes de sabers i del que se sabrà fer tindrà conseqüències en **com**, des de la perspectiva del docent, s'enfoca l'assignatura és a dir el procés ensenyament - aprenentatge, igual que **la manera d'avaluar** l'assignatura.

2.- *Les COMPETÈNCIES que es treballaran:*

Un de les aportacions importants de la nova conceptualització de la docència des de la perspectiva de l'EEES és precisament la incorporació del concepte **Competències**.

Cada titulació ha definit el seu **perfil de competències**. **Competències** que l'estudiant haurà d'anar adquirint al llarg de la seva formació. Cada docent ha de elegir les competències (entre 3 i

5) del perfil que defineix la titulació, i incorporar-les a la seva assignatura i a la programació de la mateixa.

3.- *Estructurant el contingut: el primer contacte*

Un cop definits els objectius i les competències que es pensen treballar el següent pas correspon a la presentació del **CONTINGUT** de l'assignatura és a dir que ha de saber, conèixer, comprendre...el estudiant.

En aquest apartat s'inclouen els blocs temàtics de l'assignatura expressats de la forma que sigui mes entenedora, per temes, per blocs temàtics, per mòduls, de manera jerarquitzada segons un determinat criteri de prioritització, tot adoptant un model d'arbre; per problemes i casos que articulin diverses estructures conceptuals i procedimentals, etc ...etc.

És **important relacionar objectius, continguts i competències**: El professor deurà concretar els objectius generals pensant en les competències que ha elegit per desenvolupar. Per fer-ho cal assenyalar les fonts d'informació, els materials que es necessitaran usar i on es poden aconseguir i de quina forma es treballaran. Aquest apartat correspon a la **BIBLIOGRAFIA**.

4.- **METODOLOGIA** que seguirem en l'assignatura que dissenyem

A partir d'allò que s'ha exposat anteriorment toca el docent prendre una sèrie de decisions per organitzar el procés d'ensenyament - aprenentatge. Ens referim a **com** ensenyar els continguts que hem seleccionat per aconseguir els objectius marcats, és a dir el disseny del que s'ensenyarà dins i fora de l'aula. Aquí s'ha de pensar en:

Activitats presencials de caràcter teòric
Activitats presencials de caràcter pràctic
Activitats de tutorització
Aprenentatge autònom

Per tant es pensarà en:

- ☐ **com s'agruparan** els estudiants (grup gran, petit, individualment)
- ☐ **com es participarà** (en aula, per mail, presentacions per part de l'estudiant...)
- ☐ **distribució d'espais i temps** (aules)
- ☐ **tutories**

5.- **L'AVALUACIÓ de les activitats**

Les activitats d'avaluació tenen com a objectiu la valoració del grau d'aprenentatge aconseguit per l'estudiant. Tingui's en compte que l'avaluació ha de tenir present els objectius (competències desenvolupades) que ens hem marcat i no només en termes de continguts que hem presentat.

Així doncs, haurà d'indicar-se quin serà el sistema utilitzat per avaluar els aprenentatges dels estudiants, tenint en compte que aquests han de tenir molt clar quins seran els paràmetres que s'utilitzaran en la seva avaluació. És a dir:

- **Que** s'avaluarà (coneixements, habilitats, aspectes actitudinals...)
- **Quan** es portés a terme l'avaluació (en finalitzar, de forma continua...)
- **Qui** avaluarà (el professor, els companys, auto-avaluació...)
- **Com** s'avaluarà (per escrit, portafolis, entrega de treballs...)

Un cop dissenyada l'assignatura es proposa classificar aquesta informació a la fitxa que s'adjunta a continuació.

c) Les matèries (assignatures) del primer any :

A continuació es presenta la planificació de les 9 assignatures de primer any en base a la distribució de crèdits ECTS:

- Introducció a l'Economia i Economia del Turisme
- Organització i Gestió d'Empreses (I)
- Comptabilitat
- Recursos Territorials Turístics
- Patrimoni Cultural I
- Operacions i Processos de Producció
- Estadística i Informàtica Aplicades
- Francès Base
- Anglès Base

Titulació: TURISME

Assignatura: INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA I ECONOMIA DEL TURISME

Codi: 24695

Curs: 1r

Tipus: Troncal

Objectius: Fer una introducció a l'anàlisi econòmica, amb especial referència a l'economia del turisme: demanda i oferta, competència, mercats i cicles econòmics

Crèdits ECTS: 6

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
1. L'Economia com a disciplina científica	-Comunicació oral i escrita -Anàlisi i síntesi amb raonament científic -Creativitat i Iniciativa -Perspectiva crítica -Sistematització de l'autoaprenentatge	1,2	4	4	1	10
2. Producció, creixement i comerç		1,2,6	6	13	3	20
3. Demanda i oferta: el funcionament dels mercats		1,2,6	8	17	6	20
4. Producció i costos		1,2,6	8	17	7	50
5. La competència		1,2,6,7	11	28		
6. Els mercats de factors de producció		1,2,6	6	13		

7. Limitacions als mecanismes de mercat		1,2	5	6		
8: Introducció al Sector Turístic		1,2	8	12		
9. Dades macroeconòmiques bàsiques		1,2,6	8	18		
10. L'economia en dades		1,2,7	11	23		
			75	150		

(1) Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2) Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9. Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME

Assignatura ORGANITZACIÓ I GESTIÓ D'EMPRESES (I)

Codi: 24704

Curs: 1r

Tipus: Troncal

Objectius: Impartir els coneixements i les tècniques relatives a la formulació de l'estratègia, amb especial èmfasi en les empreses turístiques.

Crèdits ECTS: 4,5

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
1. L'empresa	-Comunicació oral i escrita -Creativitat i Iniciativa -Presa de decisions -Treball en equip i empatia -Comportament ètic i intercultural -Perspectiva crítica -Sistematització de l'autoaprenentatge	1	3	7,5	1	5
2. La funció directiva		1	3	6	3	10
3. L'estratègia de l'empresa com a funció configuradora		1,2	4	8	6	30
4. Anàlisi interna de l'empresa turística		1,7,6	21,75	22	7	25
					8	30

5. Anàlisi de l'entorn de l'empresa turística		1	6	12		
6. Estratègies competitives en empreses turístiques		1,2,6	16	22		
7. Estratègies corporatives en empreses turístiques		1,7	9	37		
			56,25	112,5		

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME

Assignatura: COMPTABILITAT

Codi: 24696

Curs: 1r

Tipus: Troncal

Objectius: iniciar als alumnes en la terminologia i conceptualització econòmica i comptable, a través dels coneixements necessaris per a interpretar els fets econòmics i representar el procés comptable d'una empresa.

Crèdits ECTS: 6

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8, 9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
1. Conceptes bàsics d'economia de l'empresa	-Anàlisi i síntesi amb raonament científic -Domini de les noves tecnologies de la informació i de les eines informàtiques -Sistematització de l'autoaprenentatge	1,6	2	8	1	5
2. Naturalesa i objectius de la comptabilitat		1,6	4	8	2 3 7 8	10 20 20 45
3. Anàlisi i registre comptable de la riquesa empresarial: el balanç		1,6	8	22		
4. Anàlisi i registre comptable de les transaccions: el compte		1,6	8	16		

5. La determinació de la renda empresarial		1,6,2	22	36		
6. Comptabilització de les operacions habituals de l'empresa		1,6	1	2		
7. El procés comprable		1,6	8	16		
8. Normalització comptable		1,6	1	2		
9. Els comptes anuals		1,6	1	6		
10. Estudi i tractament comptable de l'impost sobre el valor afegit (IVA)		1,6,2	20	34		
			75	150		

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME

Assignatura: RECURSOS TERRITORIALS TURÍSTICS

Codi: 24702

Curs: 1r

Tipus: Troncal

Objectius: Donat que el turisme és un fenomen espacial, partint de l'enfocament territorial i espacial, l'assignatura analitza els diferents elements que componen el sistema turístic i la seva interacció

Crèdits ECTS: 9

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
1.Elements del sistema turístic	-Comunicació oral i escrita -Anàlisi i síntesi amb raonament científic -Domini de les noves tecnologies de la informació i de les eines informàtiques -Perspectiva crítica -Sistematització de l'autoaprenentatge	1,2,6	20	40	1 3 7	5 25 70
2.La demanda turística		1,2,6	12	24		
3.La destinació turística		1,2,6	10	20		
4.El sector turístic, la indústria turística i les institucions públiques de gestió turística		1,2,6	8,5	17		
5.L'estudi del turisme des de la geografia		1,2,6	12	24		

6. Exemples de diferents tipus de productes, espais i destinacions turístiques		1,2,6,	18	36		
7. La planificació turística		1,2,3,6,7	32	64		
			112,5	225		

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum , 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME

Assignatura: PATRIMONI CULTURAL I

Codi: 24705

Curs: 1r

Tipus: Troncal

Objectius: Fer un anàlisi del patrimoni cultural com a recurs turístic, de les seves manifestacions artístiques i culturals.

Crèdits ECTS: 6

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
1. Patrimoni cultural i turisme	-Comunicació oral i escrita -Anàlisi i síntesi amb raonament científic -Comportament ètic i intercultural -Perspectiva crítica -Sistematització de l'autoaprenentatge	1,2	4	8	1	10
2. El museu		1,2	1	2	2	10
3. El guia, peça clau del turisme cultural		1,2	2	4	6	40
4. Els itineraris culturals		1,2	2	4	7	40
5. El llegat de la Prehistòria		1,2,3	18	36		
6. L'entrada en la història		1,2,3	8	16		

7. La cultura romana		1,2	8	16		
8. Fi de l'Imperi romà d'Occident: la cristianització		1,2	8	16		
9. El teocentrisme de l'Alta Edat Mitjana		1,2	24	48		
			75	150		

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME

Assignatura: OPERACIONS I PROCESSOS DE PRODUCCIÓ

Codi: 24697

Curs: 1r

Tipus: Troncal

Objectius: Fer una descripció general de les activitats econòmiques turístiques, proveïnt als alumnes dels fonaments bàsics de la indústria i dels seus components.

Crèdits ECTS: 4.5

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
Bloc 1. Descripció i economia de la indústria del turisme.	-Comunicació oral i escrita -Anàlisi i síntesi amb raonament científic -Domini de les noves tecnologies de la informació i de les eines informàtiques -Comportament ètic i intercultural -Perspectiva crítica	1,2,6	27	54	1 3 6 7	5 10 25 60
Bloc 2. Serveis i Operativa de les Agències de Viatges (AA.VV).		1,2,6	22,5	45		
Bloc 3. Sector hotel·ler.		1,2,6	6,75	13,5		
			56,25	112,5		

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME

Assignatura: ESTADÍSTICA I INFORMÀTICA APLICADES

Codi: 24699

Curs:1r

Tipus:Troncal

Objectius: Donar a conèixer els conceptes bàsics, els procediments de càlcul i l'aplicació pràctica tant de l'estadística com de la Informàtica Aplicada, per tal que l'alumne es pugui desenvolupar correctament en aquestes dues àrees.

Crèdits ECTS: 12

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8, 9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
Bloc 1. Estadística descriptiva	-Anàlisi i síntesi amb raonament científic -Domini de les noves tecnologies de la informació i de les eines informàtiques -Sistematització de l'autoaprenentatge				1	5
1. Observació i presentació de les dades		1,2,4,6,7	6	12	3	10
2. Mesures de tendència central		1,2,4,6,7	4	8	4	10
3. Mesures de dispersió		1,2,4,6,7	4	8	6	15
4. Mesures d'asimetria i curtosis		1,2,4,6,7	6	12	7	60

5. Distribucions teòriques de freqüències d'una variable. mesures de concentració i desigualtat		1,2,4,6,7	6	12		
6. Series estadístiques de dos variables		1,2,4,6,7	6	12		
7. Mesures de dependència estadística. anàlisi de la correlació		1,2,4,6,7	6	12		
8. Anàlisis dels components d'una sèrie temporal		1,2,4,6,7	6	12		
9. Anàlisi descriptiu d'una sèrie temporal		1,2,4,6,7	36	72		
Bloc 2: Informàtica Aplicada						
1. Estructura bàsica d'un ordinador		1,2,4,6,7	2	4		
2. Introducció a l'entorn windows		1,2,4,6,7	2	4		
3 Internet		1,2,4,6,7	2	4		
4. Editor de textos: microsoft word		1,2,4,6,7	14	28		

5. Eina de presentacions: microsoft powerpoint		1,2,4,6,7	6	12		
6. Full de càlcul: microsoft excel		1,2,4,6,7	16	32		
7. Bases de dades: microsoft access		1,2,4,6,7	6	12		
8. Introducció al programari comptable:contaplust		1,2,4,6,7	30	60		
			150	300		

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum , 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnostica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME
 Assignatura: FRANCÈS BASE
 Codi: 27121 Curs: 1r Tipus: Optativa
 Objectius: adquirir el nivell inicial d'intensificació i perfeccionament del francès, amb aplicació especial al sector turístic
 Crèdits ECTS: 6

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8, 9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
Bloc 1. Funcions lingüístiques	-Comunicació oral i escrita -Perspectiva crítica -Sistematització de l'autoaprenentatge	1,2,6	25	50	1	5
Bloc 2. Continguts gramaticals		1,2,6	25	50	2	5
Bloc 3. Continguts lèxics		1,2,6	25	50	3	20
					7	70
			75	150		

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

Titulació: TURISME

Assignatura: ANGLÈS BASE

Codi: 27120

Curs: 1r

Tipus: Optativa

Objectius: adquirir el nivell inicial d'intensificació i perfeccionament de l'anglès, amb aplicació especial al sector turístic

Crèdits ECTS: 6

Continguts per blocs temàtics	Competències que es desenvolupen	Activitats d'aprenentatge possibles (1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne		
Bloc 1. Funcions lingüístiques	-Comunicació oral i escrita -Perspectiva crítica -Sistematització de l'autoaprenentatge	1,2,6	25	50	1	5
Bloc 2. Continguts gramaticals		1,2,6	25	50	2	5
Bloc 3. Continguts lèxics		1,2,6	25	50	3	20
			75	150	7	70

(1)Activitats d'aprenentatge possibles: 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

(2)Activitats d'avaluació: 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9.Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

2.3 Enfocament del procés d'ensenyament – aprenentatge

El temps d'aprenentatge, una qüestió a considerar

El model d'ús del temps d'aprenentatge en aquest tipus de crèdit considera quatre grans moments formatius, els quals es poden representar genèricament de la manera següent:

Taula núm. 1: Model general de l'ús del temps en els crèdits ECTS

<i>Treball dirigit</i>	<i>Treball tutelat</i>	<i>Treball autònom,</i>	<i>Treball vinculat a l'acreditació dels aprenentatges</i>
Docència directa + control docent	Exercicis, debats, seminaris, laboratori, tutorització, avaluació de seguiment	Aprenentatge, reflexió autònoms, Preparar materials i recursos, etc.	Preparació d'activitats, sotmeses a avaluació o acreditació.

El *temps mig d'aprenentatge* lluny de ser una variable simple i externa a un procés, és un concepte complex i dependent de dos tipus de decisions:

- aquelles implícites a tot procés d'ensenyament i aprenentatge: què ensenyar, per què, com, etc.
- el tipus d'accions que es porten a terme de manera efectiva per a concretar-les.

La unitat de temps, per tant, no es deriva directament de l'enunciat de l'activitat, sinó de la intencionalitat i del tipus de gestió de les activitats d'aprendre que concreten els propòsits assignats a l'activitat general.

En la definició dels temps ECTS, suggerim tenir en compte alguns dels principals paràmetres que poden configurar aquell temps que es consideri com de referència pels diferents aprenentatges. Aquests paràmetres els il·lustrem en la Figura núm. 3.

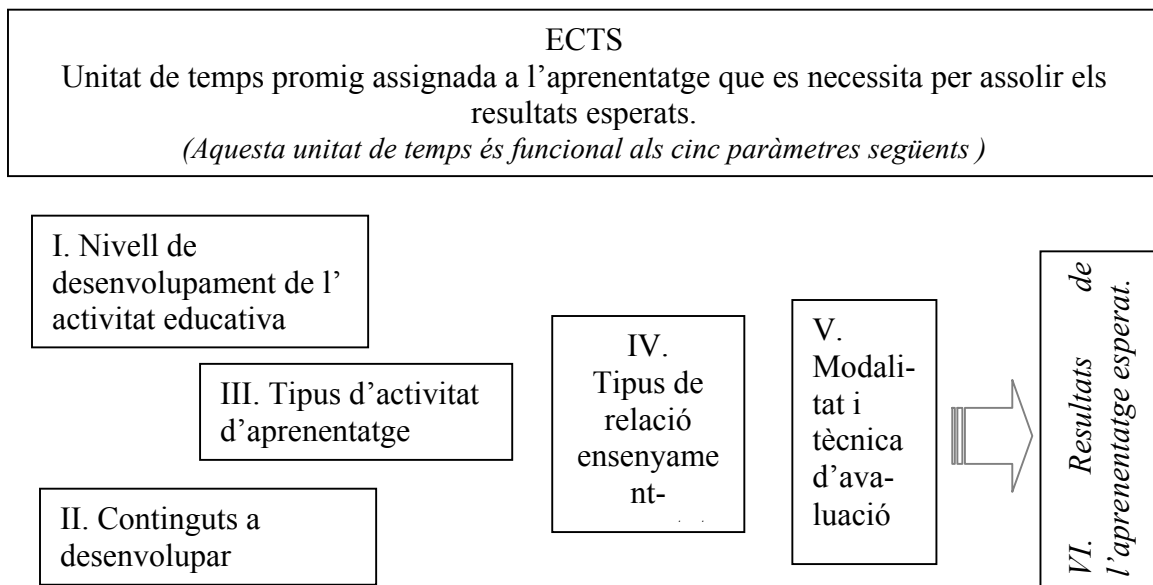
Especificació dels distints apartats:

- I. Nivell: general o especialitzat; de grau; de primer, de segon, ... i orientació de les competències a assolir en cada nivell.
- II. Tipus de continguts: p.e. conceptuals, procedimentals i de valors.
- III. Teòrica, aplicada, d'indagació, d'elaboració de projectes, pràctica, ... orientada a la reproducció, a la resolució de casos i/o de problemes, orientada al descobriment, a l'elaboració i desenvolupament de problemes/projectes.

- IV. Expositiva directa, dirigida, assistida, en cooperació entre estudiants, autònoma;
- V. Continuada, puntual; de control, autorreguladora; mitjançant proves tipus test, de preguntes obertes, tancades, per elaboració d'esquemes, mapes, informes, etc.
- VI. Modalitat de valoració global dels resultats i els inputs que es consideren (coneixements, estratègies de pensament, actituds, actuacions ...), la seva ponderació, ...

Figura núm. 3: Principals paràmetres que poden configurar el temps que es consideri de referència pels diferents aprenentatges.

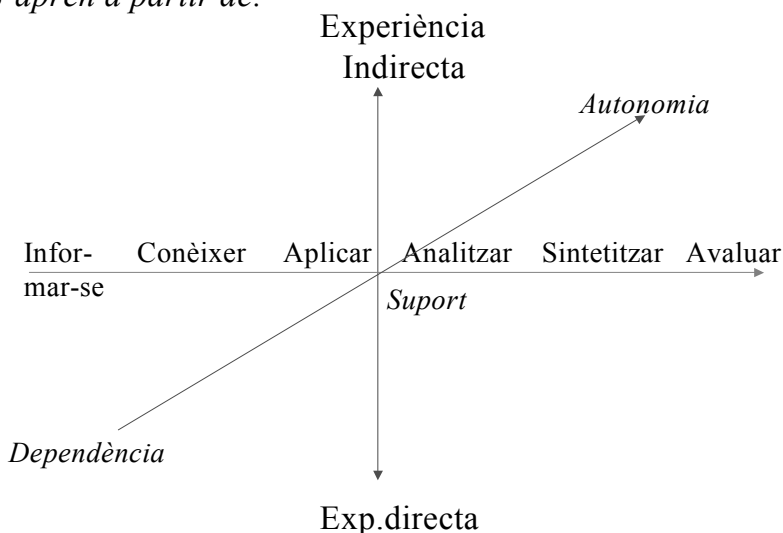

Tot i el que s'ha dit del model anterior, volem subratllar la importància i la influència que exerceixen les modalitats d'avaluació en el valor: *temps dedicat a un aprenentatge*. Molt sovint, aquestes modalitats són les que acaben definint en la pràctica, i des de la perspectiva dels alumnes, totes les intencionalitats de l'ensenyament, malgrat no se'n sigui conscient. Ho podem il·lustrar mitjançant el mateix exemple anterior.

El concepte de temps, per tant, l'hem de veure molt relacionat amb el tipus d'aprenentatge que es promou, tot considerant que una part significativa del mateix s'adreça a promoure l'alumnat cap a nivells més alts i de millor qualitat d'aprenentatge. Ho il·lustrem a les dues figures que segueixen, figs. n. 2 i 3:

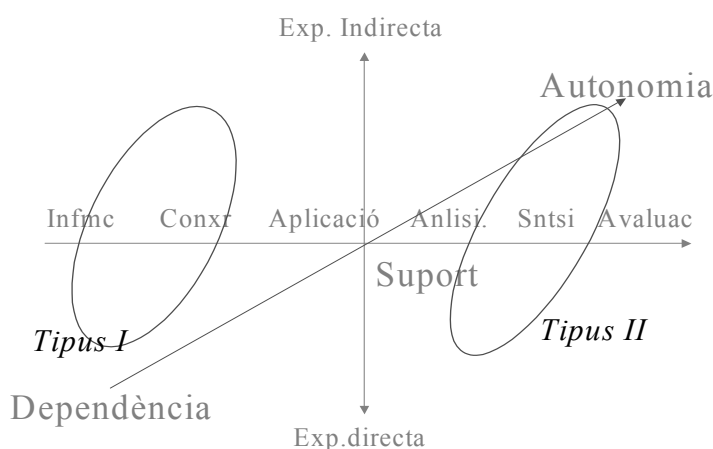
Figura núm. 1: Paràmetres que configuren la forma d'aprendre

S'aprèn a partir de:

Mitjançant l'esquema anterior es pot percebre com la relació entre el tipus de material o de treball, la situació d'aprenentatge i el tipus d'aprenentatge propiciat poden donar lloc a usos del temps molt diferents. Mentre que la figura anterior il·lustra un tipus de dificultat a resoldre, la segona figura planteja un repte. Com incrementar les situacions d'aprenentatge que suposin un major grau d'autonomia pels estudiants en l'acció i el pensament, al mateix temps que es promou un aprenentatge més qualitatiu ?

Figura núm. 2: Com passar de promoure un aprenentatge de tipus I a un altre de tipus II?

És important considerar que no és difícil que l'estimació de temps d'estudi necessari per part de l'alumne pugui tenir una certa “desviació” en la pràctica i més a l'inici del model. Per això es recomana realitzar aquesta proposta com una aproximació susceptible de ser corregida posteriorment, mitjançant fórmules d'acord que impliquin també els estudiants i els resultats de la seva tutorització.

Els principis que orienten l'avaluació de la qualitat del procés d'ensenyament-aprenentatge

Cal recordar que EUTDH al disposar d'un Pla estratègic ha establert molt clarament i explícitament la seva missió i les seves senyes d'identitat:

Té com a objectiu principal pels propers anys consolidar el seu lideratge en el seu àmbit a nivell nacional i ser un referent a nivell internacional. Els seus signes d'identitat són:

- Formar part del perfil educatiu de la UAB
- Impartir docència amb un alt nivell d'excel·lència i rigor
- Seguir fomentant la recerca
- Incrementar la relació amb el sector
- Facilitar la inserció professional dels seus estudiants

Aquest projecte serà viable econòmicament i generarà sentiment de pertinença.

En conseqüència un dels signes d'identitat de l'EUTDH és impartir la docència amb un alt nivell d'excel·lència i rigor. En aquest sentit la concepció i dimensió de la qualitat en l'EUTDH és integral i s'entén com un conjunt de factors i elements que intervenen en el procés ensenyament-aprenentatge i que s'exposen seguidament:

- Qualitat integral docent i de serveis ratificada per la norma ISO
- Alt nivell d'un claustre de professors acreditats de reconegut prestigi format per acadèmics i professionals
- Lideratge en qualitat per coneixement, experiència, innovació i pel sistema de gestió
- Alta inserció laboral i qualificada per la via de les practiques, la borsa de treball, el Workshop, els intercanvis d'estudiants, les relacions institucionals i les relacions universitàries
- Titulacions avaluades per la AQU (Turisme i en procés la de Direcció Hotelera)
- Adaptació i ajustament a programes docents molt consolidats en els centres de formació capdavaners en el món
- Titulacions úniques, genèriques i especialitzades, oficials i pròpies, compromeses amb el medi ambient i la societat, grau i postreu
- Model docent únic d'ensenyament del Turisme amb dues titulacions separades en Turisme i en Direcció Hotelera
- Estudiant amb alt nivell de formació, capaços de gestionar empreses i institucions
- UAB un segell contrastat de qualitat docent, de recerca, d'innovació i de formació basada en els valors de les universitats de campus
- TIC's aplicades a la docència i incorporades a les matèries

- Direcció responsable, compromesa i amb una planificació estratègica orientada en benefici de l'estudiant i del sector
- Hotel Escola com a element emblemàtic d'unes instal·lacions úniques, que faciliten els aprenentatges teòrics i pràctics, que incorporen les més modernes tecnologies que apropen l'aula a l'empresa i l'empresa a l'aula

Mecanisme de millores de la qualitat

El Centre, des dels seus inicis el curs 1997/98, va prendre la decisió d'implantar i sotmetre tots els procediments de funcionament i gestió de la titulació a les normes del sistema ISO 9002:1994. El Centre va obtenir la certificació del Laboratori General d'Assaig i Investigació (LGAI) l'any 1999. Aquesta certificació va representar un reconeixement a l'esforç dedicat a la millora de la qualitat del Centre. En aquesta línia, els objectius de millora contínua estan recollits dins del Pla de Qualitat i es defineixen periòdicament en el si del Comitè de Direcció del centre. Aquests objectius es difonen, per tal que tots els estaments implicats del Centre en tinguin coneixement, a través de les reunions per àrees, la xarxa informàtica, publicacions específiques sobre aquesta qüestió, etc.

Des de l'any 1999, els objectius del Centre, a tots els nivells, es planificaven anualment. A partir del curs 2001-2002, i com a mesura d'integració dins del procés de planificació estratègica (2002-2006) que s'està duent a terme, la definició d'objectius ha passat a tenir una vigència de quatre anys i s'anirà revisant el seu compliment cada any. Els resultats de les auditories fetes fins el moment per l'entitat certificadora palesen que els mecanismes de millora de la qualitat han estat aplicats satisfactòriament en el nostre Centre.

La certificació de la ISO és una novetat dins del context universitari i un avenç que es situa en la línia de millora en la planificació i avaluació dels estudis a nivell europeu.

A l'any 2001 es va certificar el sistema de gestió de la qualitat (SGQ) de l'EUTDH segons la norma ISO 9001:2000 per part de l'entitat tècnica APPLUS.

Política de Qualitat

L'EUTDH contempla en el seu SGQ com a objectiu principal assegurar el compliment de tots els compromisos de qualitat de servei adquirits, a saber:

- Mantenir un sistema de gestió de qualitat que proporcioni el mecanisme per assolir les expectatives dels alumnes i els compromisos assumits en la Carta de Serveis i que sigui conforme als requeriments de la norma UNE EN ISO 9001:2000.
- Garantir la millora contínua de tots els seus processos docents a través de la selecció, la formació i la participació de tot el seu personal docent, administratiu i auxiliar.
- Garantir la personalització de l'orientació laboral de l'alumne, a través del Programa Professional, amb un seguiment individual que ha de permetre recolzar-lo en la consolidació del seu perfil professional detectant les seves actituds i aptituds.

Les polítiques i disposicions definides en el SGQ s'apliquen al col·lectiu:

- del personal docent i no docent de l'EUTDH.
- i a les activitats desenvolupades per l'EUTDH

En aquest sentit, els principis que orienten l'avaluació de la qualitat del procés d'ensenyament-aprenentatge estan més que suficientment tractats en el pla de qualitat del centre i en els documents que expliquen la conceptualització adoptada.

a) Descripció de les característiques

La política d'accés a la Diplomatura en Turisme és la que ha estat dissenyada per les institucions per a l'àmbit universitari català. El Centre no té autonomia per dissenyar una política pròpia d'accés a la titulació. Aproximadament el 70% dels alumnes que s'incorporen ho fan a través de les PAAU, i un 15% procedeixen de la FP. Segueix en tot el procés de prescripció universitària que ve fixat per la Generalitat de Catalunya.

Els alumnes que volen accedir a aquesta titulació tenen, segons els estudis de procedència, diferents vies d'accés que es detallen a continuació: batxillerat (qualsevol opció), CFGS (17 opcions distintes) exclòs les famílies de turisme i hoteleria, proves d'accés per a més grans de 25 anys (qualsevol opció) i altres (COU, FP2 i estudis estrangers convalidables) i la possibilitat de fer reconeixement de part dels crèdits dels CFGS (allotjament, animació, restauració, informació i comercialització turístiques i agències de viatges) .

En quant als percentatges distribuïts per a cada via d'accés, ens trobem que majoritàriament els alumnes provenen de batxillerat. Els percentatges corresponents a la resta de vies d'accés és molt poc representatiu, incloent el reduït nombre d'alumnes majors de 25 anys que cursen la Diplomatura de Turisme (només 8 alumnes en els darrers 5 anys).

Cal destacar també que del total d'alumnes del centre que cursen la DT aproximadament un percentatge que oscil·la entre el 45% i el 50% estan treballant de forma regular però principalment en el sector dels serveis i del comerç. En aquest sentit, mentre que majoritàriament els estudiants dels grups de tarda tenen contracte laboral, els estudiants del grups de matí no en tenen, doncs estudien la diplomatura a dedicació completa,

LA EUTDH desenvolupa polítiques de captació de nous estudiants. Aquestes són: presència al Saló de l'Ensenyament amb stand propi, a més del de la UAB, presentació del Centre en les Jornades de Portes Obertes organitzades per la UAB, assistència a les Jornades de Portes Obertes organitzades pels Ajuntaments de Terrassa, Sabadell, Sant Cugat i altres municipis. A més, els Coordinadors de Titulació participen en les sessions informatives que organitzen els instituts i centres de secundària que es situen en el radi d'influència del nostre Centre. També es combinen aquestes accions amb correus electrònics i tradicionals informant dels estudis del centre i de les característiques més rellevants entre d'altres accions que es consideren pertinents.

b) Accions específiques

Atenció als alumnes de nou ingrés

Els estudiants que s'incorporen a primer curs gaudeixen, prèviament a la seva matriculació en el Centre, d'una jornada d'acolliment específica, à càrrec del Direcció del Centre en la que se'ls hi fa una presentació de l'Escola i se'ls informa de totes aquelles qüestions relacionades amb el pla d'estudis, serveis, sortides professionals, entre d'altres. També se'ls hi lliura tota la documentació necessària per tal d'agilitzar i facilitar el seu procés de matriculació.

En aquest context cal assenyalar que el curs 2001-02 es va posar en marxa una nova acció sota el títol: *Sessions informatives d'inici de curs* que s'ha mantingut fins a l'actualitat. Durant tota la jornada del primer dia, el director, l'administradora, els/les coordinadors/es acadèmics i de titulació, la cap del Programa Professional, el coordinador del programa Erasmus, el cap dels Serveis Informàtics, el coordinador de la Borsa de Treball i altres agents es van presentar a tots els estudiants de cada curs del Centre per tal d'informar-los del funcionament de les seves àrees de responsabilitat. Està previst igualment que el delegat ECTS informi de l'aplicació dels crèdits europeus i dels deures i obligacions que comporta pel professorat i els estudiants la convergència de l'educació superior i universitari.

El primer dia de curs, doncs, s'informa als estudiants de manera més detallada sobre els aspectes interns de funcionament del Centre: instal·lacions, horaris de secretaria, aspectes acadèmics i administratius d'interès per l'alumne, ... i es presenta l'organigrama de l'Escola per tal que conegués a qui adreçar-se en tot moment. A partir del pròxim curs 2005-06 hi haurà una apartat dedicat específicament a analitzar els crèdits ECTS, la seva concepció i implantació i el Campus Virtual.

La planificació operativa del Pla d'Estudis ens obliga a tractar els següents aspectes:

a) Tipologia i volum de professorat

Professorat implicat en la docència: tipologia i plantilla

El professorat de la Diplomatura en Turisme de la UAB s'ha constituït poc a poc i a mesura que es desenvolupaven tots els cursos de la titulació des de l'any 1997. En el decurs d'aquest període també s'han efectuat els canvis, ajustos i substitucions que el Centre ha considerat necessaris i pertinents.

La incorporació del professorat s'ha fet a través de la via de convocatòria prèvia d'un concurs públic de mèrits. A posteriori s'han implantat processos de seguiment i avaluació. El comitè de selecció del professorat ha estat constituït, en tots els casos, per la Direcció General, la Direcció d'Estudis, l'Administradora/ Responsable de Qualitat i un professor dels departaments de la UAB afectats per la convocatòria segons l'àrea de coneixement afí. Les característiques de tot el procés de selecció han estat els de publicitat, igualtat, equitat, i transparència. La selecció del professorat i contractació segueix les línies d'actuació i processos previstos en el document PG 62-3 "Selecció del Personal Docent" del Pla de Qualitat.

L'adscripció del professorat de la EUTDH és diversa, ateses les diferents àrees de coneixement i assignatures del pla d'estudis de la Diplomatura. La multidisciplinarietat d'aquests estudis fa que hi hagin professors del departament d'Economia Aplicada, Economia de l'empresa, Geografia, Dret, Sociologia i Història, entre d'altres.

La plantilla de professorat és la següent:

Direcció :1
Coordinació: 1
Doctors: 11
Llicenciats: 20
Total professors: 31

Professors amb dedicació complerta: 11
Professors amb càrrecs de gestió: 8
Professors i consultors: 4

La composició i estructura del professorat s'adreça a oferir un ensenyament teòric, rigorós i de qualitat que implica conèixer i donar resposta a les necessitats dels sector

professional i empresarial. El pla d'estudis combina, de manera equilibrada, la formació teòrica i pràctica dels estudiants.

Al final de curs es produeixen els canvis normals entre el professorat que la dinàmica i la pròpia gestió determinen seguint les pautes i procediments previstos per a la seva substitució.

Professors implicats en la gestió del centre: tipologia i plantilla

Una part del professorat a més a més assumeix funcions de gestió docent al centre. La composició del mateix és:

Delegat ECTS 1 persona
Coordinació de titulació 1 persona
Cap del programa professional 1 persona
Tutoria acadèmica 1 persona + coordinadora
Tutoria professional 1 persona
Tutoria de Borsa de Treball 1 persona
Tutor Esport 1 persona
Coordinador Sòcrates-Erasmus 1 persona

L'EUTDH disposa d'un document amb l'organigrama i la descripció de funcions del seu personal, en particular reflecteix la definició dels llocs de treball del professorat amb càrrecs de gestió **amb l'excepció del delegat ECTS**. És a dir, per a tot el personal hi consta un *Job description específic*, recollit en el pla de qualitat del Centre, amb totes les seves funcions específiques, el seu grau de responsabilitat i la coordinació que cal observar entre els diferents departaments i persones.

Aquest professorat ha de compartir la seva responsabilitat docent amb la de gestió, aquesta última de forma parcial i en ocasions sumant càrrecs i responsabilitats.

El delegat ECTS és un càrrec nou creat a principis del curs 2004-05 i que té com a funcions bàsiques: assessorar a la Direcció sobre els temes relacionats amb l'EEES, dinamitzar el procés d'implantació dels ECTS, assessorar al professorat, assessorar al PAS i als estudiants en les qüestions sobre la convergència europea, donant tota la informació al respecte i convocant sessions informatives, assistint a reunions en representació del centre, ...

En tot el procés resulta clau la coordinació i interrelació entre el delegat ECTS i la coordinació de la titulació que han d'anar molt units, compartint criteris i polítiques així com el coneixement i la informació per al bon funcionament i èxit del procés.

El professorat de primer curs de la titulació es considera adequat i motivat per impartir i implantar la prova pilot de Turisme de la UAB, reuneixen un conjunt de qualitats que el fan especialment proclius a la implantació de la nova metodologia més centrada en l'estudiant i el repte que suposa atès la seva implicació en la gestió del centre i la seva experiència.

No es contempla cap tipus d'incorporació de cap altra persona per al bon fi del procés.

Pel que fa als professors implicats directament en l'aplicació de la proposta de crèdits ECTS durant aquest primer curs, el nombre total és de 14, comptant el grup de matí i de tarda. Per altra banda, aquest professorat procedeix de 5 àrees de coneixement diferents: filologies (anglesa i francesa), geografia, història de l'art, administració d'empreses i economia. Cal destacar, a part del delegat ECTS i de la direcció, el paper fonamental i la implicació en la proposta ECTS de la coordinació, els tutors i el PAS.

Durant els propers dos cursos s'hi aniran incorporant tots els professors que imparteixen docència a la titulació.

b) Accions d'informació i formació del professorat i del personal d'administració i serveis

Accions d'informació

Està previst que per a un normal desenvolupament del nou procés d'ensenyament-aprenentatge i de la seva metodologia es realitzin totes les accions d'informació que siguin necessàries. En aquest sentit, la concentració de la responsabilitat en la persona del delegat és un paper clau. Al mateix temps, s'establiran i organitzaran totes aquelles reunions que es considerin pertinent per part de l'EUTDH i de l'IDES de la UAB (inici de curs, meitat del semestre, avaluació, ...). Algunes de les sessions d'informació s'adreçaran específicament al col·lectiu del PAS. D'altres hauran d'enfocar-se cap al paper del professorat i la gestió i administració dels programes del pla pilot precisin.

Política d'innovació i ajuts a la docència

La millora i innovació de la docència és un dels objectius prioritaris de la EUTDH igual que a la UAB. A partir d'això, s'estableix una política de millora constant, aprofitant els recursos que ens proporciona la UAB. El Centre té signat un conveni amb l'ICE de la UAB per tal de promoure les activitats de formació, innovació i ajuts a la docència del nostre professorat. En aquest sentit, les activitats relacionades amb l'àmbit de millora de la docència segueixen les directrius estipulades per l'ICE i l'IDES-UAB, aquesta última en tant que entitat que facilita el canvi d'estratègia docent cap a l'Espai Europeu d'Educació Superior, organitzant Jornades, cursos i projectes d'innovació. Periòdicament l'EUTDH informa de les activitats formatives de l'IDES al seu professorat. Un altre camp d'innovació està fonamentat en el fet que a l'inici de cada curs i seguint aquestes línies d'actuació, la Direcció d'estudis planteja un seguit de reunions per tal d'incorporar millores en la docència: noves orientacions, realització de conferències i col·loquis, tallers especialitzats, entre d'altres. Alguns exemples d'activitats que han comptat amb la participació de tot el professorat del Centre, han estat les següents:

Setembre de 2000: I Jornada de Docència Universitària: La Qualitat a la docència Universitària

Octubre de 2000: Seminari: Ambientització curricular dels estudis de Turisme(UAB)

Setembre de 2001: II Jornada de Docència Universitària

Octubre de 2002: III Jornada de Docència Universitària

(...)

c) Mecanismes d'avaluació del professorat

Avaluació del professorat

Pel que fa referència a l'avaluació del professorat per part dels estudiants, la EUTDH es basa, en línies generals, en el qüestionari que s'utilitza a les Facultats i Escoles de la UAB. El Centre inclou preguntes pròpies que complementen les generals de la UAB.

En el seu moment es determinarà si cal passar unes enquestes específiques per avaluar el procés de convergència europea i/o seguim el model enviat per IDES o creant un de propi.

Tanmateix, quan es considera oportú i per iniciativa de la Coordinació, la Direcció d'Estudis i també per suggeriments dels estudiants inicia un procés d'avaluació del professorat. Aquest acostuma a ser sistemàtic després d'un curs de la incorporació dels nous professors. En els altres casos el comportament respon més a un model per excepció davant de conflictes i problemes que es presenten i que apareixen a partir dels canals de comunicació i informació establerts. El Comitè de Direcció és informat en tot moment dels canvis, baixes, i incidències que afecten al professorat així com de les decisions preses per la Direcció d'Estudis.

d) La responsabilitat del personal d'administració i serveis en tots aquells aspectes referits a la gestió del nou ensenyament

El PAS té com a responsabilitat en la gestió del nou ensenyament els següents (alguns són comuns al model d'ensenyament anterior) entre d'altres:

- Gestionar i controlar les incidències de classes i de tutories del professorat
- Avisar als estudiants dels canvis a la docència
- Informar de la programació docent
- Donar les coordenades i el directori del professorat de la titulació
- Informar dels recursos docents disponibles i gestionar-los
- Facilitar les eines de gestió del sistema de matriculació, gestió de classe i de notes al professorat
- Facilitar l'última normativa que sigui d'aplicació als estudiants i professorat
- Portar el control dels registres de signatures a les aules o de les activitats docents del professorat
- Informar als estudiants dels detalls del nou ensenyament que no siguin competència estrictament del professorat
- Disposar de tota la informació respecte del pla d'activitats de les assignatures acollides al Pla pilot
- Recollir i resoldre totes les incidències que es presentin de forma específica

- Canalitzar els problemes i les qüestions cap a les persones “líders” del procés (delegat, coordinador i tutors)

3.1.2. Els recursos materials

a) Els espais docents i específics per a l'aprenentatge

Són espais específics i previstos per aquest nou model d'aprenentatge els següents :

AULA	CAPACITAT	PANTALLA	RETRO	TV/VIDEO	MEGAFONIA	DIAPOSIT.	E. INFORM.	CANÓ
PLANTA BAIXA								
AULA 1.3 Informàtica	22 o 44						22	
AULA 1.3 (*)	22	X	X				22	
AULA 1.4	30	X	X					
Sala DE PROFESSORS (*)	2-4							
PLANTA SEGONA								
AULA 2.8	36	X	X					
AULA 2.10	42	X	X					
AULA 2.12 Informàtica (*)	12 o 24						12	
CENTRE DE RECURSOS	20			TV			6	
Sala DE PROFESSORS (*)	2-4							
Sala D'ESTUDIS / CDR	35	X	X					
PLANTA TERCERA								
AULA 3.** (per negociar)	36	X	X					
Sala DE REUNIONS (*)	10-20							

Part dels espais anteriors es corresponen amb els espais que s'empren habitualment, d'altres són específics i corresponen a nous espais guanyats per al servei de els estudiants i per a nous usos (*). Com pot comprovar-se alguns d'aquests espais han d'afavorir models de tutoria i de docència pràctica o guiada més participativa.

b) Serveis i recursos tecnològics per a l'aprenentatge i per a l'assoliment i l'avaluació dels objectius o les competències decidits

La implantació de l'EEES a la titulació de Turisme implicarà una adaptació dels recursos tecnològics que posem a l'abast dels professors i estudiants que passaran per:

1. fer obligatori l'utilització del Campus Virtual a les assignatures del pla pilot
2. establiment de canons a les aules i espais docents de forma progressiva i de forma estable
3. adaptació gradual i progressiva dels ordinadors de la totalitat del professorat
4. adquisició i utilització de les eines i aplicatiu vinculat a SIGMA que faciliti la gestió docent del grup de classe assignat al professorat
5. adquisició de nou programari adient que facilitin nous aprenentatges i noves tècniques
6. substitució dels servidors informàtics per altres de més potents i amb més possibilitats educatives i per l'avaluació
7. coneixement superior d'instruments per a l'autoaprenentatge per part del professorat

a) La dimensió teòrica i pràctica (tant d'aula o laboratori, com de pràctiques externes i professionalitzadores) del curriculum

La metodologia docent emprada a la Diplomatura en Turisme fins al moment consistia en la realització de classes magistrals teòriques i/o pràctiques presencials a la majoria de les assignatures, tot i que moltes d'aquestes assignatures es complementen, entre d'altres aspectes, amb el desenvolupament d'activitats en grup, presentació de treballs i resolució de problemes. Aquesta metodologia aporta una vessant més dinàmica i participativa a la docència, alhora que ajuda a una major comprensió de la matèria.

El curs 2001/2002 es va endegar l'experiència d'oferir formació on-line en assignatures optatives de tercer curs: es va fer docència no presencial durant tres de les catorze setmanes corresponents a un quadrimestre. La proposta va estar valorada molt positivament per part dels estudiants implicats, cosa que va portar al Centre a plantejar-se la possibilitat d'oferir algun grup de formació on-line en diverses assignatures optatives, així com també oferir complements de formació on-line en assignatures troncales/obligatòries, cosa que es va veure implementada a partir del curs 2002/2003. A l'actualitat moltes assignatures implementen una formació bimodal: presencial i virtual.

- ***El component pràctic en el pla d'estudis***

Les pràctiques de les diferents assignatures troncales i obligatòries es concreten, majoritàriament, a través de la realització d'exercicis, resolució de problemes, discussió de casos pràctics, assistència a seminaris i conferències que es desenvolupen bé a l'aula o bé a les sales d'informàtica del Centre. Cada professor/a determina si les pràctiques es fan de manera individual o conjunta i quin percentatge d'aquestes formarà part dels sistemes d'avaluació final de l'assignatura.

En la majoria de les assignatures la part teòrica i pràctica va a càrrec del mateix professor per ambdues parts i s'aconsegueix, així, una correlació i major aprofitament en l'adquisició de coneixements per part de l'estudiant.

La periodicitat de les pràctiques s'estableix en una franja horària determinada inclosa dins l'horari de l'assignatura, i es manté durant tot el curs acadèmic. El nivell de compliment del programa és gairebé total. La coincidència d'horaris que podem observar entre algunes assignatures és degut al desdoblament dels grups. S'aconsegueix d'aquesta manera una major qualitat en la docència gràcies a la reducció d'alumnes per grup.

Les pràctiques de les assignatures optatives i de lliure elecció, atès el seu major grau d'especialització, es duen a terme, en alguns casos, fora del Centre. Per exemple

s'organitzen sortides de camp, assistència a fires i congressos, visites a establiments del sector tant públic com privat, entre d'altres. Aquesta tipologia de pràctiques és valorada molt satisfactòriament per part dels estudiants.

Algunes assignatures com ara Operacions i Processos de Producció, Patrimoni Cultural i Recursos Territorials Turístics organitzen, com a complement del seu programa, diverses activitats amb caràcter voluntari i obertes a tota la comunitat d'estudiants, i no únicament als matriculats en aquella assignatura. Alguns exemples del que s'acaba d'esmentar serien les conferències impartides per docents i professionals del sector de l'àmbit nacional i internacional, i l'assistència dels estudiants a fires i congressos. La difusió de totes aquestes activitats es realitza a través del taulons informatius del Centre.

- ***El Practicum***

Les pràctiques de formació a les empreses del sector turístic s'inclouen dins del pla d'estudis de la EUTDH, i s'orienten a que els estudiants entrin en contacte amb la realitat laboral del sector.

Atesa la rellevància que el Centre considera que té aquest objectiu en la formació final dels alumnes, els Practicums :Practicum I i II són assignatures troncales que han de ser cursades obligatòriament per la totalitat dels estudiants. Els estudiants han de fer dues estades, de 6 mesos en total, de pràctiques de formació en empreses del sector.

Aquest fet implica que els contactes que s'han de gestionar amb les empreses de pràctiques són molt elevats i es requereix d'un departament específic, el Programa Professional per a dur a terme aquesta tasca. Aquest departament es troba sota la responsabilitat de la Direcció d' Estudis.

Els integrants del Programa Professional: Cap del Programa i Tutors professionals realitzen, entre d'altres, les tasques de selecció d'empreses, assignació dels alumnes i avaluació final de les estades de pràctiques.

Cal assenyalar que l'estudiant ha de passar, i aquest és un requisit obligatori per poder assignar-li les pràctiques obligatòries, per una entrevista personalitzada que es duu a terme a l'inici de 2n curs de la Diplomatura. En aquesta entrevista, realitzada pels/les tutors/es del Programa Professional, s'intenta definir el perfil d'actitud de l'estudiant i les seves preferències a l'hora de fer les pràctiques. A més a més, és necessari que l'alumne, el dia de l'entrevista, lliuri el seu currículum vitae en un únic format prèviament establert pel Centre.

Els alumnes són avaluats a través d'una Memòria treball que han de presentar un cop finalitzat cada període de pràctiques i de la valoració realitzada per l'empresa a través de les pautes marcades per l'Escola.

- ***El Projecte o implantació d'un producte o empresa turística***

Aquesta assignatura està fonamentada en l'elaboració d'un Pla d'Empresa en la qual es tracten els aspectes legals, territorials, estratègics i de concepte, de recursos humans, comercials i de marketing, econòmics i financers, ambientals i socials, tecnològics, ... constituint una bona manera de finalitzar, posar en pràctica i consolidar tots els coneixements i competències adquirides al llarg dels estudis. La metodologia emprada és la de docència tutoritzada amb una docència presencial mínima i acompanyada d'alguna conferència rellevant.

Aquesta assignatura disposa també de la seva rèplica al Campus Virtual on hi consta tota la normativa, programa, enllaços, apartat de notícies, materials per ser consultats i utilitzats, apunts de classes, tutories específiques, etc., que sense cap mena de dubte estan revertint en una docència de més qualitat.

Per a superar la matèria es requereix un mínim d'assistència a les tutories presencials i l'informe favorable del professorat tutor al document lliurat amb el contingut del Pla d'Empresa.

- b) Elements que conformen l'organització del programa (calendari, horaris, plans docents, organització de l'avaluació, oferta d'optatives i de lliure elecció)**

Els estudiants de la Diplomatura en Turisme reben, abans de matricular-se, la Guia de l'estudiant en suport informàtic (CD Rom). Aquí es recullen els calendaris, normatives, reglaments, i tots els programes de les assignatures elaborats pel professorat i revisats i aprovats per la Direcció d'Estudis i del Centre. Els estudiants, en el moment de formalitzar la seva matrícula, disposen de tota la informació relativa als continguts, metodologia docent, objectius i sistemes d'avaluació de les diferents assignatures, entre d'altres.

En aquesta línia i per tal de completar la informació sobre l'oferta formativa del Centre, es fan sessions específiques o s'anuncien tutories on es presenten els programes de les assignatures optatives i de lliure elecció. Abans, també, del període de matrícula, els professors/es expliquen als estudiants, en un seguit de sessions orientatives, els continguts i metodologia de les diferents assignatures optatives que aquests poden cursar.

- ***El període de docència***

La Junta de Govern de la UAB fixa cada any el calendari acadèmic en el que s'estableixen els períodes de classe i els períodes d'exàmens. A partir d'aquestes dades, el/la Coordinador/a de titulació elabora el calendari acadèmic específic del Centre, on es defineixen els períodes de docència, setmanes d'estudi i períodes d'exàmens, així com les festivitats nacionals, locals i del Centre, d'acord a les directrius marcades pel Comitè de Direcció de la EUTDH. Tota aquesta informació es

recull i es fa arribar als estudiants a través de Guia de l'Estudiant, pàgina web de la EUTDH i taulons informatius del Centre.

Els quadrimestres tenen una durada de catorze setmanes de docència cadascun. L'inici del primer quadrimestre es desenvolupa generalment cap a mitjans-finals de setembre. El curs acadèmic, amb el període d'exàmens inclòs, ha de finalitzar l'última setmana de Juny per tal de permetre als estudiants incorporar-se a les empreses on fan les seves pràctiques. El calendari docent s'adequa a les necessitats específiques del sector turístic que, entre juny i setembre, demanda un elevat volum de capital humà.

- ***L'horari de docència***

La Diplomatura en Turisme ofereix dos grups per cadascun dels cursos de la titulació. Franja horària disponible pel grup matí: de 8,30 hores a 15 hores i pel grup tarda: de 15 hores a 21 hores.

Les assignatures optatives, a excepció dels idiomes, es distribueixen entre les últimes hores del matí i les primeres de la tarda, la qual cosa permet adaptar-se a la disponibilitat horària dels professionals del sector que, en la majoria dels casos, són els que imparteixen aquestes matèries.

L'aprenentatge d'idiomes rep un tractament especial a la EUTDH (que és impartit pel SIM-UAB) atès que es cursen a primer, segon i tercer curs (Francès i Anglès) si bé amb estatus d'optativitat, lliure elecció i troncalitat però a la pràctica són obligatoris a tots tres cursos. Amb l'objectiu d'oferir una docència de qualitat el Centre ha fet una distribució de l'ensenyament dels idiomes en grups petits. En alguns casos això comporta que les assignatures d'idiomes comparteixin franja horària amb d'altres assignatures optatives, o bé que es dupliquin les franges per tal de donar cabuda a tots els matriculats, amb un nombre màxim d'alumnes per grup de 25 persones.

Els estudiants, majoritàriament, cursen les assignatures de lliure elecció en el mateix Centre via l'oferta d'optativitat. La distribució horària segueix la mateixa pauta que la de les assignatures optatives.

Les assignatures troncales i obligatòries es reparteixen dins la franja horària disponible. Les sessions tenen una durada d'entre una i dues hores. S'intenta mantenir la concepció d'uniformitat i no variabilitat dels horaris d'un curs acadèmic a un altre. Cal subratllar que no es produeixen buits (hores lliures) significatius entre assignatures obligatòries i troncales.

- ***Oferta d'optativitat i de lliure elecció***

L'oferta d'optativitat i de lliure elecció que es fa curs a curs és més que suficient d'acord amb els crèdits que assigna el Pla d'Estudis als diferents grups de 1r, 2n i 3er curs de matí i tarda, essent un fet que alguna assignatura tot i figurar no és triada o considerada idònia a la fase final del procés de decisió. Aquesta oferta és qüestionada al moment de la programació en base a l'èxit de matriculació, les

competències professionals requerides, l'oportunitat, la presència a nivell d'un únic grup i la complementarietat amb l'oferta de Direcció Hotelera.

- ***La planificació dels exàmens finals***

La guia de l'estudiant recull, tal i com s'ha esmentat anteriorment, els períodes i dates per a la realització dels exàmens. En el primer quadrimestre, els alumnes disposen d'una setmana d'estudi i de tres setmanes per fer els exàmens de primera convocatòria, exàmens parcials i convocatòria extraordinària. En el segon quadrimestre els alumnes també disposen d'una setmana d'estudi, quatre setmanes per fer els exàmens de la primera convocatòria del segon quadrimestre i els exàmens de la segona convocatòria del primer quadrimestre.

La programació dels exàmens es fa tenint en compte un procés de rotació temporal entre assignatures. S'intenta mantenir una pauta d'assignació alternativa en la que hi ha un examen per una assignatura obligatòria/troncal, seguit d'un examen per una assignatura optativa. Les dates d'exàmens es fan públiques a mitjans del primer quadrimestre, a través dels taulons d'anuncis del Centre i de la pàgina web. Paral·lelament, el personal docent gaudeix d'un document específic elaborat per el/la Coordinador/a de titulació que recull, bàsicament, les dates de presentació de notes, revisió d'exàmens i tancament d'actes. El professorat observa un elevat grau de compliment en aquestes qüestions.

Cada professor/a té una franja de 5 hores en la qual disposa d'aula i instal·lacions per a dur a terme el seu examen. No obstant, el promig de durada dels exàmens oscil·la entre 2 i 3 hores.

- ***Continguts dels programes***

El professorat del Centre disposa d'una guia, recollida en el pla de qualitat de la EUTDH, on es contemplen, de manera orientativa, els diferents requisits que cal tenir en compte per confeccionar el programa de cada assignatura. A més amb l'adaptació als crèdits ECTS s'ha proporcionat i es pensa proporcionar tot un protocol d'actuació, a més de mantenir la figura d'un Coordinador específic per l'implantació de les assignatures a crèdits ECTS.

Es determina que els continguts dels programes han de ser els mateixos pels dos grups de docència impartida per cada curs : Grup Matí / Grup Tarda. Això s'aconsegueix a través de la tasca de coordinació que fa la Coordinació d'Estudis amb el professorat. Val a dir que, en la majoria dels casos, el mateix professor imparteix l'assignatura en horari de matí i de tarda i aquest fet facilita, tanmateix, la coordinació. En aquesta línia també es duu a terme una tasca de coordinació entre el professorat de les diferents assignatures pertanyents a un mateix àmbit d'estudi: Economia, Geografia, amb la finalitat de dotar d'uniformitat els continguts de les assignatures al llarg de la titulació, per exemple: Patrimoni cultural I , Patrimoni Cultural II i Patrimoni Etnològic.

La relació d'hores de dedicació de l'alumne per superar l'assignatura no estava expressada en el programa, tot i que eren conegudes per la Direcció d'estudis gràcies a les enquestes de continguts que es fan quadrimestralment als professors. A partir del curs 2005-06 aquesta dada juntament amb d'altres i que fan referència a les noves exigències per l'adaptació dels ECTS si que formaran part dels programes de primer curs.

Respecte al sistema d'avaluació totes les assignatures han d'indicar de forma específica el mètode com l'alumne serà avaluat i el pes que cada element tindrà en l'avaluació final (si es realitza una prova escrita a l'aula, presentació de treballs escrits, exposicions, comentari de pràctiques, resolució d'exercicis, etc.).

Pel que fa al sistema d'avaluació en quant a les assignatures de 1er de la Diplomatura de turisme, les activitats més emprades són la "prova/entrevista diagnòstica inicial", les "proves, exercicis, problemes, de procés", la "valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup)" i les "proves finals (escrites, orals, ...)". De tota manera, cal dir que les diferents activitats d'avaluació s'adapten a les característiques específiques de cada assignatura.

Per altra banda, a partir de les enquestes de continguts realitzades al professorat i de les reunions d'avaluació dels professors dutes a terme semestralment, s'analitza també el grau de compliment dels programes, la qual cosa facilita la seva adequació temporal per a revisions posteriors.

○ **Pla Docent**

El Director d'estudis elabora anualment el pla docent de la titulació tenint en compte les següents variables, en base al professorat a disposició de la titulació, l'obligatorietat de matèries i l'oferta d'assignatures triada pel curs en qüestió, entre d'altres:

Professorat, titulació del professor, docència anterior, assignatures, total d'hores, hores de docència teòrica i pràctica, hores d'altres activitats, dedicació del professorat, i resums parcials i totals d'hores

En el cas de l'EUTDH l'elaboració del pla docent i el posterior lliurament es realitza entre els mesos de setembre i octubre per tal de ser comunicat i adjuntat els documents adients al Vicerectorat d'affers acadèmics de la nostra universitat.

Atès que al curs 2005-06 s'implementen els crèdits europeus a primer curs de la carrera de Turisme i que ens trobem en un centre singular es valorarà la conveniència d'adaptar el sistema de gestió del pla docent que té previst aplicar la UAB a les especificitats pròpies. Es troba doncs en procés d'estudi adaptar i ajustar l'aplicatiu de la UAB sobre el pla docent a l'EUTDH.

c) Estratègies per fomentar la mobilitat dels estudiants a Europa

Intercanvis d'estudiants

En relació al tema de les relacions externes, cal subratllar que, des de l'any 1998, la Diplomatura de Turisme de la EUTDH participa en el programa Erasmus/Sòcrates de la Unió Europea.

En el decurs d'aquests set anys s'han establert contactes amb diverses Universitats que han significat l'inici d'intercanvis d'estudiants i de professors de la Diplomatura. La UAB i l'EUTDH han signat convenis amb un total de 21 universitats europees de 15 països de la UE (la llista figura pràcticament en la seva totalitat en la pàgina 4 i 5 del present document).

En aquest moments les xifres d'estudiants que realitzen intercanvis amb el nostre centre són: aproximadament de 23 alumnes enviats i 18 alumnes rebuts.

La valoració que es fa des de l'àrea d'intercanvis del Centre és que el programa és molt positiu si bé caldrà anar potenciant de forma progressiva la seva repercussió. Els alumnes retornen molt satisfets de la seva estada a les universitats estrangeres i havent viscut una experiència que els enriqueix com a persones i que els permet conèixer altres estils d'estudi i de vida.

En general els alumnes que ha rebut el Centre es mostren contents de la seva estada a la nostra Escola i molts decideixen allargar-la un semestre més del previst originalment.

Intercanvis de Professorat

En el marc del programa Erasmus/Sòcrates també es dona l'intercanvi de professorat. El Centre ha realitzat diferents intercanvis enviant professors a la Háskola Islands University de Reikjavik (Islàndia), Escola Superior de Educação Coimbra (Portugal), Management Center d'Innsbruck (Austria), Universitat de Cergy-Pontoise (França) i Nuijanmaa de la Jyväskylän Polytechnic (Finlàndia), que ha estat correspost amb la visita de professors de les universitats d'origen.

Tota aquesta vessant d'intercanvis i relacions internacionals es duu a terme des de l'Àrea 2R+D del Centre. Aquesta àrea inclou el Centre Internacional d'Estudis i Recerca del Turisme (CINERT), que va ser creat el 1998 fruit de la col·laboració del Centre, els diferents departaments de la UAB i les empreses i institucions del sector. El Cinert és l'impulsor de la recerca en turisme. També inclou el departament d'Erasmus i el de Relacions Internacionals que, entre d'altres actuacions, coordina la continuïtat dels estudis a la Coastal Carolina University, la Formació Continuada, i l'Àrea de consultoria (ARC), que aplica els resultats de la recerca del Cinert i s'especialitza en temes de turisme i medi ambient, seguretat, entre d'altres.

Les estratègies per fomentar la mobilitat dels estudiants a Europa que seguim a l'EUTDH són les següents: Establir més contactes internacionals amb universitats estrangeres per a la realització de pràctiques i docència teòrica, Dissenyar sistemes que ajudin a finançar als estudiants les seves estades i Augmentar la conscienciació i

comunicació sobre la importància capital de la mobilitat dels estudiants des d'una vessant professional.

3.3 Mecanismes de seguiment i assegurament de la qualitat

Tot i que la gestió i coordinació dels ensenyaments es fa des de la pròpia titulació, l'IDES de la UAB exerceix una coordinació funcional de les diverses activitats mitjançant un sistema de reunions preestablert i d'una roda periòdica d'entrevistes a coordinadors i professorat directament involucrat en la docència pilot. Aquest model de coordinació permet identificar aspectes com els següents i gestionar-ne els mecanismes de solució,

i.- Gestió i coordinació de l'ensenyament

- Priorització i ajustaments en el perfil de competències de la titulació.
- Ajustaments en la definició de les mateixes per curs
- Especificació dels nivells d'assoliment de les competències per matèria
- Afavorir coordinacions entre matèries, tendint a una modularització entre determinats continguts d'aquestes.
- Coordinació en les normes i criteris en el seguiment del curs, dels treballs i d'avaluació del treball de l'alumnat.

ii.- Gestió de les activitats d'aprenentatge

- Detecció i valoració de la càrrega de feina assignada als alumnes.
- Generació de recursos i eines didàctiques necessàries per a gestionar noves situacions d'aprenentatge.
- Promoure la formació necessària per a desenvolupar aquestes activitats.

Aquest tipus de gestió es fa, entre altres modalitats, mitjançant la web de l'IDES en els apartats de "suport a la docència".

iii.- Sistema de recolzament a l'aprenentatge de l'estudiant

L'IDES ha desenvolupat, i continua fent-ho mitjançant la seva web, un apartat de "suport a l'estudi" on els alumnes de la UAB i en particular els de les titulacions pilot hi poden trobar un ampli ventall de recursos que els facilita una més gran autonomia en el desenvolupament dels seus aprenentatges.

A més de l'anterior, la UAB procedeix ja a una ampliació del seu "Campus Virtual" per tal de desenvolupar una Biblioteca de recursos virtuals per a l'aprenentatge (BREVIA) per titulació. Mitjançant aquesta *intranet* els alumnes hi trobaran aquell repertori de recursos i de continguts de titulació indispensables per a una formació globalitzadora i especialitzada.

Avaluació dels aprenentatges

A la EUTDH l'avaluació dels aprenentatges en Turisme es basa en els objectius i perfil de competències i els elements que s'especifiquen en el programa de cada assignatura. Com es pot comprovar aquests són diversos i plurals atès les característiques i especificitats de les assignatures del Pla d'Estudis: La majoria de les assignatures inclouen una prova escrita a l'aula per avaluar el coneixement de l'estudiant. Les assignatures de Practicum (I) i Practicum (II) segueixen una pauta diferent en la mesura que la seva avaluació es basa en el lliurament d'una Memòria-Informe per part de l'estudiant, i l'avaluació que el tutor/a d'empresa fa de l'estada en pràctiques dels estudiants. El Projecte final: L'assignatura *Implantació d'un producte o una empresa de Turisme* segueix unes pautes de valoració diferents. L'estudiant ha de presentar una idea relacionada amb aquesta qüestió i que ha de rebre el vist-i-plau del tutor que se li ha assignat. L'estudiant ha de reunir-se setmanalment amb el seu tutor per rebre assessorament i discutir el progrés del seu projecte mitjançant la presentació del material que va elaborant. Quan tots els apartats del projecte han rebut el vist-i-plau del tutor, l'estudiant pot lliurar el projecte final per la seva correcció i avaluació. En altres assignatures s'incorpora una prova tipus test, anàlisi de continguts teòrics i pràctics, o una prova oral (sobretot en les assignatures d'idiomes).

Altres elements que també es ponderen dins del sistema d'avaluació de moltes assignatures consisteixen en la realització de treballs escrits, participació dels estudiants a classe i desenvolupament d'activitats en les sessions de caràcter pràctic: resolució d'exercicis i problemes.

Convé tenir molt present que alhora que es fixa un sistema d'avaluació pel student que s'ha acollit als crèdits ECTS, s'establirà un sistema alternatiu d'avaluació pels estudiants que queden fora atès el seu perfil de dedicació, compromís i responsabilitat.

Per altra banda, també cal incidir i incidirem de forma especial en les competències i objectius a la programació de tal forma que l'avaluació també incorpori a més a més dels continguts (cosa bastant tradicional) un sistema per avaluar les competències i obtenir una avaluació més global i de caire professional.

L'avaluació de l'aprenentatge a la EUTDH presenta les següents característiques:

- Aprovació pel Comitè de Direcció del Centre dels programes i avaluacions de les assignatures, a partir de la proposta que fa la Direcció d'Estudis
- Publicitat i difusió dels programes de les matèries
- Coherència entre el tipus, el contingut, i la importància de cada prova dels exàmens amb els programes de cada assignatura i amb els nivells i/o objectius docents que s'espera assolir
- La publicitat i difusió de les normes d'avaluació
- Aplicació de la normativa de la UAB respecte a la revisió ordinària i extraordinària dels exàmens.

- La responsabilitat dels exàmens, correcció d'aquests, sistemes d'avaluació, publicació de notes i definició del contingut del programa de l'assignatura a càrrec dels professors
- Convocatòria dels períodes d'exàmens seguint l'estipulada a tots el centres universitaris de la UAB
- Fixació de calendari d'exàmens públic i publicitat a temps
- Existència d'un document intern del Centre que recull les normes sobre publicació, revisió i entrada de notes.
- Possibilitat de consulta dels exàmens de cursos anteriors per part dels estudiants
- Publicitat dels resultats dels exàmens parcial, finals i treballs i altres estudis. Les qualificacions finals de les assignatures, a més, es poden consultar a través de SIGMA, o també de la pàgina web de la EUTDH
- Reunions d'avaluació orientades a que els professors puguin intercanviar informació sobre els resultats acadèmics de cada grup
- La Secretaria Acadèmica dur el control de tot el material docent que els professors lliuren als estudiants. La Coordinadora de titulació sintetitza aquesta informació en un document
- La Direcció i coordinació d'estudis revisa i fa el seguiment de tot aquest material al final de cada quadrimestre
- La Direcció d'Estudis i la Secretaria Acadèmica disposen del document en el que es recull el model d'examen de totes les assignatures per a cada curs i convocatòria.
- El professorat signa les actes acadèmiques i el Director del Centre valida tot el procés.

Cal subratllar que des de la Direcció i Coordinació d'estudis del Centre, s'impulsen les accions necessàries per tal d'unificar criteris i que els professors explicitin clarament en el programa de l'assignatura els objectius i el perfil de competències, el contingut i el sistema d'avaluació d'aquesta (doble sistema d'avaluació i tant pels continguts com per les competències) i el pla d'activitats i temporalització de la dedicació docent i altres elements de més clàssics. A les reunions d'avaluació, la Coordinadora de titulació farà un seguiment del grau de compliment del programa per part de cada professor i del tipus d'incidències que s'han produït en el desenvolupament de la matèria i del resultats de l'avaluació de l'aprenentatge, ajudat per part del Delegat.

a) Sistema emprat per analitzar els resultats acadèmics de la titulació

El sistema emprat per analitzar els resultats acadèmics de la titulació són els següents:

1. reunió de la coordinació de titulació amb els professors per analitzar els resultats acadèmics (es pot convidar al delegat ECTS)
2. emissió per part de Secretaria dels resultats acadèmics que són generats a partir del sistema SIGMA
3. altres consideracions i informacions comprovades

4. si s'escau, pot contar-se amb la figura del delegat ECTS per tal de recollir les problemàtiques i "conflictes" que s'hagin pogut presentar

La problemàtica que pugui derivar-se de l'aplicació dels crèdits ECTS, si s'escau, seguirà els mateixos procediments i pautes que s'apliquen a altres temes al centre.

Al llarg del període d'implementació del projecte del Pla Pilot, en els informes anuals de seguiment, la titulació anirà recollint les evidències pertinents que vagin reflectint els resultats obtinguts.

b) Sistema per coordinar les demandes de treball de l'estudiant tenint en compte el conjunt d'assignatures del període lectiu

Les reunions entre el professorat i el delegat i la coordinació d'estudis serveixen també per coordinar el treball exigit als estudiants en el marc dels crèdits europeus. Es recomana que al llarg del semestre s'implementi com a mínim dues reunions per evitar les duplicitats i adequar la carrega docent als crèdits totals sense haver d'esperar la finalització del semestre. Es tracta doncs de reunions específiques de crèdits ECTS en les que es pot plantejar qualsevol altra qüestió relacionada amb el tema i fer un seguiment i control del mateix. Aquest és un aspecte de capital importància que hi pot afectar a la percepció de la qualitat del procés d'implementació dels ECTS.

c) Procediments i accions d'atenció als estudiants

Atenció als alumnes en general

Com ja s'ha esmentat anteriorment, el dia d'inici de cada curs els estudiants tenen una jornada d'acolliment i d'explicació del funcionament de l'Administració i Serveis del Centre i ara també del nou model d'aprenentatge, dels seus deures, drets i compromisos.

El Centre disposa de plafons informatius per als estudiants, també és una eina de comunicació capital la WEB de l'EUTDH. L'atenció als alumnes es fa a través de serveis específics on aquests poden plantejar dubtes o qüestions de caire acadèmic i administratiu.

Aquests departaments específics són:

- Recepció i secretaria: Informa dels aspectes acadèmico-administratius i es canalitzen també les peticions dels alumnes que es deriven cap a altres departaments.
- Secretaria acadèmica: S'encarrega de la matriculació, beques, ajuts econòmics, horaris, tancament d'actes, entre d'altres.

- Tutories d'assignatura, Tutories acadèmiques i Tutories de Coordinació de la Titulació, Delegat per ECTS.
- Programa Professional i Borsa de Treball: Departament específic orientat a la planificació de les pràctiques de formació a les empreses, i que facilita la integració dels estudiants al mercat laboral per la via de la Borsa de Treball.

Dels temes d'intercanvi Erasmus i Sòcrates des del CINERT es presta un servei de tutoria específica.

Una vegada per semestre els estudiants, la coordinació de titulació i els tutors acadèmics i professionals es junten per analitzar la marxa del curs i es plantegen totes les inquietuds i problemes que s'hagin pogut presentar. Com a resultat de la mateixa s'informa àmpliament de la responsabilitat i àmbit de l'EUTDH i competències, s'acorden totes les accions i iniciatives a desenvolupar en els pròxims dies i mesos i es donen totes les respostes possibles al moment i aquelles que varen quedar ajornades. En aquests àmbits haurem de tenir una atenció especial per detectar els possibles desajustos que es derivin de l'aplicació dels crèdits ECTS atès les novetats que comporta a tots els nivells i veure de posar les mesures correctores més adients.

d) Procediment per recollir els suggeriments i reclamacions dels estudiants

Hi ha diverses fórmules que faciliten la reclamació dels estudiants i recollir els seus suggeriments, aquestes són:

- Per sol·licitud o instància a secretaria / recepció
- Per comunicació escrita i/o oral a les reunions amb els estudiants
- Per comunicació al professorat, a la coordinació i/o tutoria i/o delegat ECTS
- Per e-mail adreçat a la persona responsable

La resposta es gestionada per les persones afectades i en els casos extrems està previst sigui tractada per la comissió ad-hoc formada per la coordinació, la delegació ECTS i la Direcció d'Estudis que són les persones competents en la matèria.

e) Responsables i procediments per a la coordinació de l'activitat docent

Coordinació de l'ensenyament

El Comitè de Direcció del Centre dissenya i elabora les línies estratègiques d'acció que tenen incidència en el funcionament de totes les àrees de docència del Centre. Al mateix temps, la Direcció del centre aprova cada curs un Projecte Educatiu d'Escola (PEE) que té per objecte establir les directrius, guiar tota l'activitat docent, les novetats

formatives, ... relatives al professorat i estudiants. Cal també tenir en compte altres factors i elements rellevants per l'activitat i el control docent.

En aquest sentit, el Comitè de Direcció decideix sobre els objectius generals i preeminents que afecten a l'àrea d'ensenyament a la EUTDH. L'equip de l'àrea d'estudis: director, coordinadors acadèmics i de titulació i tutors acadèmics i professionals s'ocupen de coordinar i executar aquestes decisions. La responsabilitat última de les decisions que afecten a l'àrea d'ensenyament recau principalment sobre la figura del Director d'estudis. No cal dir que la prova pilot EEES aplicat a Turisme és un tema capital pel Comitè de Direcció i el seu director i tota l'àrea d'estudis, i estan plenament compromesos amb el desenvolupament i control del procés.

La coordinació de l'ensenyament es basa en les següents línies d'acció:

- Reunions periòdiques de l'Equip de Direcció en les que es tracten qüestions acadèmiques i de docència.
- Reunions periòdiques de professors que imparteixen la mateixa assignatura per tal de definir els objectius generals i el contingut de la matèria, i reunions periòdiques amb professors d'assignatures afins per tal d'evitar "solapaments".
- Reunions periòdiques dels Coordinadors de Titulació i Tutors Acadèmics amb els delegats de curs dels estudiants.
- Reunions d'avaluació del professorat amb la Coordinació quan finalitza cada període docent.
- Reunions amb els responsables del Programa Professional i la Coordinadora de titulació per informar sobre l'assignació de les places de pràctiques de formació a les empreses i institucions.

Tal i com s'ha explicat anteriorment els responsables de la coordinació docent són les persones que figuren a l'apartat de **Professors implicats en la gestió del centre**.

LA EUTDH, com a centre adscrit a la UAB, compleix amb tots els requisits i obligacions que es deriven de la normativa establerta en els reglaments d'aquesta Universitat.